БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 14 (3813). 17 ЧОРШАНБА ЯНВАРЬ 1979 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БУГУН БУТУНИТТИФОҚ АҲОЛИ РЎЙХАТИ БОШЛАНДИ.

▲ УШБУ КАМПАНИЯДА ФАҚАТ ТОШКЕНТДА ОЛТИ МИНГ ҲИСОБЧИ ИШТИРОК ЭТМОҚДА.

▲ АҲОЛИ РЎЙХАТИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТКАЗИЛИШИГА ЁРДАМ БЕРИШ — ҲАР БИР ТОШКЕНТЛИКНИНГ БУРЧИ.

Шундай қилиб, бугун Бутуниттифоқ аҳолини рўйхатга олиш бошланди. 6 минг кўнгилли ёрдамчи шаҳримизнинг аҳолисини битта ҳам қолдирмай рўйхатга олиш учун Тошкентнинг турар-жой массивларига, маҳаллаларига йўл олдилар. Ҳисобга олувчилар орасида корхона ва ташкилотларнинг ишчи ва хизматчилари, студентлар бор.

Ушбу кампания арафасида шаҳар ташкилотлари катта тайёргарлик ишларини олиб бордилар. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва район ижроия комитетлари ҳузурида Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатига ёрдам комиссиялари тузилди. Худди шундай комиссиялар йирик саноат корхоналарида, қурилиш ташкилотлари, ўқув муассасалари, ЖЭКлар ва маҳалла комитетларида ишлаб турибди.

Рўйхатга олиш жуда катта аҳамиятга эга. Ана шу рўйхат натижалари бундан кейин ишлаб чиқаришни планлаштириш, янги корхоналарни, турар жойларни бунёд этиш, шаҳар хўжалиги барча тармоқларини ривожлантириш учун дастлабки маълумот сифатида хизмат қилади. Шунинг учун ҳам Тошкентнинг барча аҳолиси ана шу кампанияни ўтказишда актив иштирок этиши лозим.

УЮШҚОҚЛИК КЎРСАТИБ

БУГУН

Ленин районидаги 6 та рўйхатга олиш бўлимларида аҳолини рўйхатга олиш ишлари муваффақиятли бошланди.

Жумладан, темирйўлчилар маданият саройига жойлашган 2-бўлимнинг инструкторлари ва ҳисобчилари эрта тонгданоқ ўз участкаларига йўл олишди. Бўлим ихтиёрида эса ана шундай еттита участка бор.

Аҳолини рўйхатга олиш ишларида Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг иқтисод факультети ўқитувчилари ва студентлари актив қатнашяптилар. Инструктор-педагоглар ва ҳисобчи-студентлар Полторацкий, Октябрь революцияси, Весна, Новый путь ва бошқа кўчалардаги барча хонадонларда бўлиб, аниқ маълумотлар тўплашяпти.

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ—БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ТЎРТИНЧИ ЙИЛИГА

Ўзбекистон пойтахтининг районлари 1979 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилишмоқда

Республика пойтахтида район партия хўжалик активларининг йиғилишлари давом этмоқда. Шаҳар меҳнаткашлари ўтган йилнинг иш якунлари ва 1979 йил вазифаларини муҳокама қилмоқдалар, бу эса КПСС XXV съезди томонидан белгилаб берилган беш йиллик халқ хўжалик программасини бажаришдаги муваффақиятлар гаровидир. Илгари хабар қилганимиздек, бундай йиғилишлар Ҳамза, Куйбишев ва Сергели районларида бўлиб ўтди. Бугун 1979 йил социалистик мажбуриятлари муҳокама қилинган ва қабул этилган яна тўрт райондан хабарлар ёритяпмиз.

Районларнинг иқтисодий ва социал ривожланиш истиқболини акс эттирувчи бу ҳужжатларни тузишда тошкентликлар КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумлари қарорларига амал қилмоқдалар. Уларда СССР Олий Советига бўлажак сайловлар уйғотган юксак ватанпарварлик ғайрат-шижоати ёрқин аксини топган.

Ленин райони

Ленин район партия-хўжалик активининг йиғилишида саноат корхоналари, қурилиш, транспорт, алоқа ташкилотлари, лойиҳа муассасалари, савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат ташкилотларининг 1978 йилги иш якунлари ва КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленуми қарорлари асосида ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида иш сифати ва самарадорлигини янада ошириш борасида район партия ташкилоти олдида турган вазифалар муҳокама қилинди.

Район партия комитетининг биринчи секретари И. И. Федоринов доклад қилди. Йиғилишда сўзга чиққан ишчилар, корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотларининг секретарлари 1979 йилда район меҳнаткашлари ҳал қилиши лозим бўлган мураккаб ва масъулиятли вазифалар ҳақида гапиришди.

Район партия-хўжалик активининг йиғилишида Фрунзе ва Сергели районлари меҳнат коллективларининг вакиллари ҳам иштирок этишди. Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳам социалистик мусобақа асосида иш юритишга қарор қилинди. Социалистик мусобақа ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини яхшилашда бош омил вазифасини ўтамоқда.

Ленин райони меҳнат коллективларининг 1979 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларида йиллик планни муддатидан олдин бажариш, ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга асосан меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига эришишга қарор қилинди.

Актив йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров сўзга чиқди.

Киров райони

Киров райони партия-хўжалик активининг бу ерда бўлиб ўтган йиғилишида район меҳнат коллективларининг 1978 йилдаги иш якунлари ва КПСС Марказий Комитети ноябрь (1978 йил) Пленуми талаблари асосида ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилидаги вазифалари муҳокама қилинди.

Район партия комитетининг иккинчи секретари Ю. А. Чурсин доклад қилди.

Йиғилишда сўзга чиққан 11-«Висотстрой» қурилиш тресги партия комитетининг секретари Е. А. Прудников, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Б. К. Эргашев, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг асбобсоз слесари В. В. Рутто, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника институти партия ташкилотининг секретари Б. Умаров ва бошқалар ўз коллективларининг ўтган йилги ишлари ҳақида гапирдилар, беш йилликнинг тўртинчи йилида район меҳнаткашлари олдида турган улкан ва масъулиятли вазифаларни ҳал этиш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Йиғилишда район меҳнат коллективларининг 1979 йил учун социалистик мажбуриятлари қабул қилинди. Жумладан, йиллик планни муддатидан илгари адо этиб, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бир неча миллион сўмлик маҳсулотни пландан ташқари ишлаб чиқаришга аҳд қилинди.

Йиғилишда Собир Раҳимов райони меҳнат коллективларининг вакиллари иштирок этдилар. Улар билан 1979 йилда социалистик мусобақани давом эттириш тўғрисида шартнома имзоланди. Йиғилишда Собир Раҳимов район партия комитетининг секретари Д. Т. Мадикаримова сўзга чиқди.

Актив йиғилишида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов иштирок этди ва сўзга чиқди.

Фрунзе райони

Фрунзе район партия-хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Унда саноат, транспорт корхоналари, қурилиш ташкилотларининг 1978 йилдаги иш якунлари ва район партия ташкилотининг 1979 йил давлат плани ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш бўйича вазифалари қараб чиқилди.

Йиғилишда доклад қилган район партия комитетининг биринчи секретари С. У. Султонова, шунингдек корхоналарнинг раҳбарлари, ишлаб чиқариш илғорлари коллективлар фаолиятидаги қўлга киритилган ютуқлар ва мавжуд камчиликларни атрофлича анализ қилдилар, план ва технология интизомига қатъий риоя қилиш, ички резервлардан фойдаланиш, иқтисод ва тежамкорлик масалаларига эътиборни қаратдилар.

Партия-хўжалик активи 1979 йил учун социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Уларда район меҳнаткашлари ўртасида СССР Олий Советига бўладиган сайловлар муносабати билан юзага келган юксак ватанпарварлик кайфияти ўз ифодасини топди. Беш йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариб, қўшимча бир неча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш белгиланди.

Йиғилиш ишида пойтахтдаги Ленин райони меҳнат коллективларининг вакиллари иштирок этишди. Бир неча йилдан бери мазкур районларнинг меҳнаткашлари ўзаро мусобақалашиб келяптилар. 1979 йилда пойтахтимизнинг Ленин райони ва Олмаотанинг Авезов райони меҳнаткашлари билан социалистик мусобақани давом эттиришга қарор қилинди.

Актив йиғилишида шаҳар партия комитети бюросининг аъзоси, Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси Ф. Н. Назруллаев сўзга чиқди.

Собир Раҳимов райони

Бу ерда бўлиб ўтган партия-хўжалик активининг йиғилишида районнинг саноат, қурилиш, транспорт, алоқа корхоналари ва ташкилотларининг 1978 йилги иш якунлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленуми талаблари асосида беш йилликнинг тўртинчи йилида иш самадорлиги ва сифатини янада ошириш юзасидан партия ташкилотларининг вазифалари муҳокама қилинди.

Район партия комитетининг биринчи секретари З. Н. Абдураҳимов доклад қилди.

Йиғилишда сўзга чиққан ишчилар, корхоналарнинг раҳбарлари, партия ташкилотларининг секретарлари, социалистик мусобақани ташкил этишдаги тажрибалар билан ўртоқлашдилар, беш йилликнинг тўртинчи йили учун янги марраларни белгиладилар.

Район саноат корхоналари беш йилликнинг учинчи йили топшириғини 103.5 процентга бажариб, планга қўшимча 6.617 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархини 1.193 минг сўмга арзонлаштиришга эришдилар.

Актив йиғилишида Киров райони меҳнаткашларининг вакиллари иштирок этишди. Икки район ўртасидаги меҳнат беллашувини давом эттиришга қарор қилинди. Йиғилишда Киров район партия комитетининг секретари А. А. Эшонхўжаев сўзга чиқди.

Собир Раҳимов райони меҳнаткашларининг 1979 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларида беш йилликнинг тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажариш, ишлаб чиқариш ҳажмининг кўп қисмини меҳнат унумдорлигини ўстириш орқали оширишга эришиш белгиланди.

Актив йиғилишида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Г. М. Саркисов сўзга чиқди.

• *Тошкентнинг марралари*

ШИОРИМИЗ: СУРЪАТ ВА СИФАТ

К. П. ДУДИН,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари.

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари ҳам КПСС-нинг XXV съезди белгилаб берган социал-иқтисодий вазифаларнинг амалга оширилишига катта ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йили Тошкентнинг кўп минг кишилик бунёдкорлари армияси учун ҳам масъулиятли йил бўлиб, улар ўнларча саноат корхоналари, маданий-маиший объектларни қуриб, фойдаланишга топширдилар.

Қурилиш ташкилотлари шаҳар меҳнаткашларининг фаровонлигини таъминлаш мақсадида турар жойлар, мактаблар, болалар боғчалари, медицина муассасалари қуришга алоҳида эътибор беришди. 1978 йилда 1977 йилга нисбатан қарийб бир ярим марта кўп— 900 минг квадрат метрга яқин турар жойлар қуриб фойдаланишга топширилди. 6140 ўринли бўлган 29 та болалар боғчалари бинолари қурилди. Бу 1977 йилдагидан икки марта кўпдир. 9 та мактаб ва мактабларнинг қўшимча бинолари барпо этилди.

Ўтган йили кўп саноат корхоналари иш жараёнларини тўхтатмасдан реконструкция қилинди, янги объектлар барпо этилди. 1978 йили саноат маҳсулоти ишлаб чиқариладиган объектларда қурилиш-монтаж ишларини бажариш 1977 йилдагига нисбатан қарийб 1.8 марта ошди. Ҳаммаси бўлиб, 63 та саноат ва коммунал-хўжалик объектлари қурилди. Уларнинг ичида ошхона мебеллари ишлаб чиқарадиган завод, сабзавот сақлаш комбинати, гилам ва гилам маҳсулотларини химиявий тозалаш фабрикаси ҳам бор. Трактор, «Ташсельмаш», электротехника, «Ташэлектромаш» заводларида, «Технолог» «Средазкабель» бирлашмаларида абразив буюмлари комбинатида янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилди. Натижада бу коллективлар ўтган йили планга қўшимча бир неча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Технологик жараёнларни такомиллаштириш орқали эса меҳнат унумдорлигини ўстиришга, юксак сифатга эришишга муваффақ бўлдилар.

Тошкентлик қурувчилар беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини бажариш, юксак сиёсий ва меҳнат активлигини оширишга. юксак сифатга эришишга муваффақ бўлдилар.

Тошкентлик қурувчилар беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини бажаришга юксак сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги билан киришдилар. СССР Олий Советига сайловлар кунини зарбдор меҳнат билан кутиб олишга ҳаракат қилаётган шаҳримиз бинокорлари январь ойининг ўрталарига келиб, планга қўшимча бир неча ўн минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этишди.

Қурувчиларнинг меҳнат активлигини улар ватанпарварлик ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватлашаётганлиги ҳам исботлаяпти. Ўтган йили 600 га яқин бригада Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Злобиннинг методи бўйича ишлаб, қурилиш ишларининг муддатларини қисқартиришга, ишга тушириладиган объектларнинг таннархини арзонлаштиришга эришишди. Бу йил хўжалик ҳисобида ишлаётган коллективлар сонини 650 тага етказиш кўзда тутиляпти. Ўн минг нафар бинокор бригада пудрати методида ишлайди. План ва мажбуриятларнинг шараф билан адо этилишига свердловсклик бинокорларнинг бригаданинг беш йиллик топшириғини кам ишчи кучи билан бажариш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусига қўшилган тошкентлик қурувчилар ҳам катта ҳисса қўшишмоқда.

Тошкент метросозлари 1978 йилда юксак марраларни эгаллашди. Метрополитеннинг иккинчи участкаси қурилишларида лаҳим қазиш ишлари тезкорлик билан бажарилди. «Ташметрострой» тресги коллективи қабул қилган янги социалистик мажбуриятга кўра, беш йилликнинг тўртинчи йилида ер ости йўлининг иккинчи навбати қурилишида иш бошланади, 1 сентябрда «Ҳамид Олимжон» станциясида умумий қурилиш ишлари тугалланиб, Пушкин кўчасида транспорт ҳаракати йўлга қўйилади.

(Давоми 2-бетда).

ТОШКЕНТНИНГ 1979 ЙИЛДАГИ ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАРИ

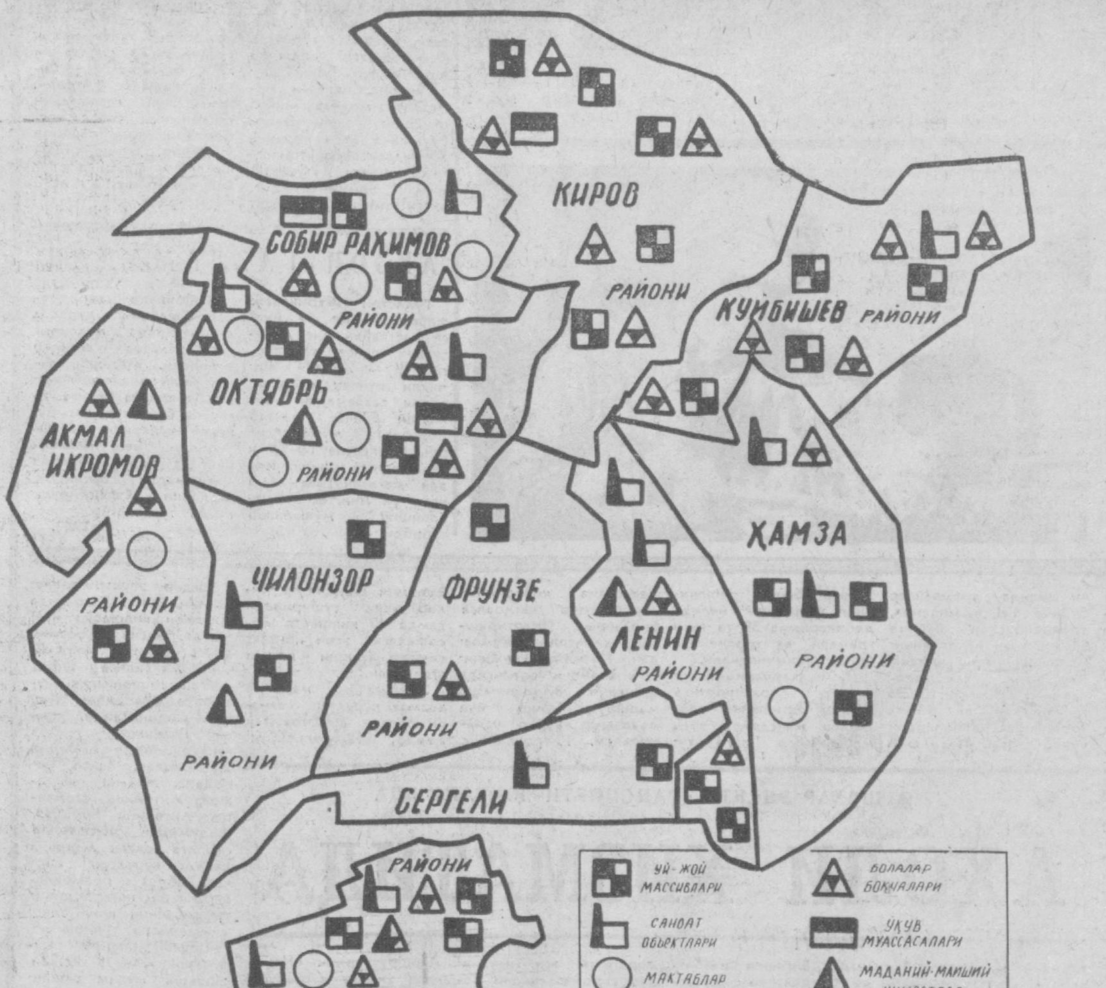

ТОШКЕНТ — МАМЛАКАТГА

«Аъло» сифатли маҳсулот

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган кабель симлари ўзининг «аъло» сифати билан ажралиб туради. Шу боисдан ҳам корхона маҳсулотларига бўлган талаб кун сайин ошиб боряпти

БУГУН

бирлашма меҳнат аҳли Тюмень нефтчиларининг навбатдаги буюртмасини адо этди. Нефть қазиб олиш ускуналари учун ғоят зарур бўлган кабель симлари муддатидан илгари жўнатилди.

Бирлашма коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилида товар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уни реализация қилишни 4.2 процент ошириш учун курашяпти.

Бу йил бирлашмада кучланишли кабелларга алюминий ғилоф ўровчи янги пресс ишга туширилади. Янги поток линиялар ўрнатилади.

Ҳозир коллектив беш йиллик планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдиряпти. Бунда У. Муҳаммадхўжаев, О. Шамсимуҳамедов, Н. Стрельцов, Ю. Сиваченко каби коммунистлар пешқадамлар сафида боришяпти. Корхонанинг ўндан ортик ишчиси ҳозир 1980 йил ҳисобига ишлаяпти. Илғор ишчилардан Ф. Рябов ва Э. Холматовлар эса 1981 йил меҳнат календарини очишган.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНИДА

Жадаллик билан

Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 6-қурилиш тресги 70-қурилиш бошқармасининг коммунистик меҳнат зарбдори Станислав Варахтин бошлиқ бригадаси азаматлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобиннинг бригада пудрати методи бўйича ишлаб, юксак кўрсаткичларни қўлга киритяпти. Коллектив ўтган йили бир қатор турар-жойлар билан бирга, Юнусобод массивида ва Марказ — 17 кварталида ҳар бири 280 кичкинтойга мўлжалланган болалар боғчалари биноларини қуриб, фойдаланишга топширган эди.

БУГУН

бригада коллективи Қорақамиш массивида ҳам 280 ўринли болалар боғчаси қурилишидаги умумий қурилиш ишларини тугаллади.

ШИНАМ ЖИҲОЗ

Тошкент области савдо ташкилотларига юборилди.

«Ўзбекбирлашув»га қарашли савдо жиҳозлари заводининг маҳсулотлари республикамизнинг барча областларига етказиб беріляпти.

Яқинда корхонада такомиллаштирилган касса кабиналари ишлаб чиқариш бошланди. У шинам бўлиб, иситиш аппаратлари билан жиҳозланган.

БУГУН

янги кабиналарнинг дастлабки туркуми

Завод коллективи йил охиригача 2 миллион сўмлик савдо жиҳозлари ишлаб чиқаради.

Янги марра сари

БУГУН

2-пойафзал фабрикаси коллективи 1978 йил социалистик мажбуриятларининг бажарилишини якунлаб, беш йилликнинг тўртинчи йил маррасини муддатидан илгари бажариш тадбирларини белгилади.

Коллектив бу йил пландан ташқари 300 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, йиллик топшириқни 27 декабрда бажаришга аҳд қилди. Фабрика меҳнат аҳлининг эришаётган ютуқларида тажрибали ишчиларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Меҳнат Қизил Байроқ ва «Ҳурмат белгиси» орденлари кавалери Б. Княжева ва илғор ишчи М. Ҳодиев ҳозир 1980 йилнинг иккинчи квартали календарини очишди. Ана шу пешқадам ишчилар билан биргаликда фабрикада меҳнат қилаётган 600 га яқин коммунистик меҳнат зарбдорлари юксак социалистик мажбуриятлар олишди.

Ҳуқуқ билимлари—оммага

Ҳамза район партия комитети қошидаги ҳуқуқ билимлари халқ университетининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди. Тингловчилар ҳузурида Ўзбекистон ССР прокурорининг биринчи ўринбосари, III класс давлат юстиция маслаҳатчиси В. А. Зотов доклад қилди. У совет прокуратураси ва унинг социалистик қонунчиликни таъминлашдаги фаолияти ҳақида гапириб берди, тингловчиларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб берди.

Машғулотда корхоналар ва муассасаларнинг директори ўринбосарлари, кадрлар бўлимининг бошлиқлари, касаба союз комитетларининг раислари ва ўртоқлик судларининг раислари қатнашдилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Ўртоқ Л. И. Брежнев Катта совет энциклопедиясининг бош редакциясини, «Советская энциклопедия» нашриёти, 2-Москва босмахонаси, Янонис номидаги қоғоз фабрикаси коллективларини мамлакатимиз маънавий ҳаётидаги ажойиб воқеа— Катта совет энциклопедиясининг учинчи нашри тугалланганлиги билан астойдил табриклайди.

● КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев кеча БКП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков билан учрашди.

Ўртоқлик ва зўр ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган учрашув чоғида Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш, уларни бир-бирига яқинлаштириш масалаларини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Шиоримиз: суръат ва сифат

(Давоми. Боши 1-бетда)

Айни кунларда шаҳардаги қурилиш ташкилотлари 1979 йил учун олинган социалистик мажбуриятларини муҳокама қилишни тугаллашди. Мажбуриятларда Коммунистик партиямизнинг XXV съездида ва КПСС Марказий Комитетининг сўнгги пленумларида кўп миллионли бинокорлар олдига қўйилган вазифаларни амалга ошириш ҳақидаги фикрлари илгари сурилган. Капитал қурилиш соҳасида сифат ва миқдорни ошириш биринчи галдаги вазифа сифатида қўйилган.

Жумладан, 1979 йилда Тошкентда 780 минг квадрат метр турар жойлар қурилади. Унинг 305 минг квадрат метри янги сериядаги уйлардан иборат бўлади. 9916 ўринли саккизта мактаб, 7020 ўринли 33 та болалар боғчаси, 50 га яқин саноат, маданий-маиший ва коммунал-хўжалик объектлари қуриб, фойдаланишга топширилади.

Янги ишлаб чиқариш қувватларини қуриб фойдаланишга топшириш бўйича ҳам катта вазифалар амалга оширилади. Тўқимачилик, абразив буюмлари комбинатлари, трактор, «Ташсельмаш», тепловоз ремонти, 3- йирик панелли уйсозлик заводлари, химия-фармацевтика, каноп фабрикаларида объектлар қурилиши тугалланади. 3- йирик панелли уйсозлик заводини реконструкция қилиш ва техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш ишлари 1980 йилда тугаллангач, корхонанинг қуввати ошиши билан бирга, «148» серияли, тўққиз қаватли уй-жойларни қуриш ишлари бошлаб юборилади. 2-уйсозлик комбинатининг 2- йирик панелли уй қуриш заводини реконструкция қилиш ишлари давом эттирилади. Республика Фанлар академиясининг объектлари қурилишига, соғлиқни сақлаш объектларига катта эътибор берилади.

1979 йилда ишга тушириладиган объектларда меҳнатни ташкил этишда социалистик мусобақанинг форма ва методларини такомиллаштиришда, ишга тушириладиган объектларда уставдан ташқари тузиладиган партия ташкилотлари катта роль ўйнайдилар. Шаҳардаги 16 та йирик қурилишда ана шундай группалар тузилади.

Ореллликларнинг уй-жойларни узлуксиз метод бўйича қуриш борасидаги тажрибаларини Тошкент қурилишларига тадбиқ этишга алоҳида эътибор берилади. Масалан, 1- уйсозлик комбинатида барча бригадалар янги методга ўтказилади, конструкцияларни тайёрлаш, ташиш ва монтаж қилишда соатлик графиклар жорий этилади. Уй-жойлар қурилишининг нормада белгиланган муддатлари ва иш сарфини камайтириш имкони яратилади.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1978 йил) Пленуми капитал қурилиш соҳасини ривожлантиришга катта эътибор берган. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев қурувчиларнинг муҳим вазифалари ҳақида гапириб, бизга йўл-йўриқлар кўрсатиб берган. Жумладан, биринчи навбатда барча ресурсларни ишга тушириладиган объектларга сафарбар этиш, капитал маблағларнинг сочиб юборилишига йўл қўймаслик, битмай қолган объектларнинг сонини қисқартириш талаб этилган. Қурилиш жараёнларини интенсивлаштиришга катта эътибор берилади.

Белгиланган топшириқларни шараф билан адо этиш учун барча резервларни ишга солиш, фан ва техника, илғор тажриба ютуқларини оғишмай ишлаб чиқаришга жорий этиш керак!

Қурилиш ташкилотларининг коллективлари бир қатор тадбирларни амалга оширишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар. Уларнинг кўпчилиги қабул қилинган социалистик мажбуриятларда ўз ифодасини топгандир. Масалан, йиллик пудрат ишлари плани 25 декабрда бажарилиб, планга қўшимча 5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилади. Меҳнат унумдорлиги қурилишда планда кўзда тутилганига нисбатан 0,5 процентга ўсади. Рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларини жорий этиш орқали 3,5 миллион сўм ҳажмида иқтисодий фойда олинади. Қурилиш-монтаж ишларининг асосий турларини механизациялаш ва автоматлаштириш туфайли қўл меҳнати 1,8 процентга камайтирилади.

Иқтисод ва тежамкорлик учун кураш янада авж олдирилади. Қурилиш ва саноат корхоналарида, ҳар бир иш жойида иқтисод ва тежамкорлик кураши кучайтирилади. Маҳаллий материаллардан ва хом ашёлардан унумли фойдаланиш туфайли қурувчилар 1979 йилда 14 минг тонна цемент, 2,1 минг тонна металл, 2 минг куб метр ёғоч-тахта иқтисод қиладилар.

Ремонт қурилиш ташкилотларининг зиммаларида ҳам катта вазифалар турибди. 178 минг квадрат метр уй-жой капитал ремонтдан чиқарилади. Шаҳарнинг йўлаклари, кўчалари, ирригация, ташқи ёритиш тармоқлари, 25 километр водопровод ва 16 километр канализация, 58 та кўприк ва йўл ўтказгичлар капитал ва жорий ремонт қилинади.

1979 йилда республика пойтахти меҳнаткашларининг фаровонлигини ошириш йўлида жуда катта ишлар амалга оширилади. Халқлар дўстлиги майдонининг қурилиши бунинг ёрқин ифодасидир. Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди очиладиган кунга қадар бу ерда «Олмазор», «Бешёғоч» турар жой микрорайонлари, Халқлар дўстлиги проспектида 41 минг квадрат метр саҳнга эга бўлган бир нечта осмонўпар уй-жойлар бунёд этилади. Микрорайонларда маиший ва коммунал хизмат кўрсатиш объектлари қурилади.

Бу ердан мамлакатнинг энг катта томошагоҳларидан бири бўлган киноконцерт зали, маъмурий иншоотлар жой олади. Майдоннинг ўртасида мамлакат меҳнаткашларининг Улуғ Октябрь туфайли туғилган пролетар интернационализмига садоқатини рамзий ифодаловчи Халқлар дўстлиги монументи қад кўтаради.

КПСС Марказий Комитетининг июль (1978 йил) Пленуми қарорларидан руҳланган Тошкент шаҳри қурилиш ташкилотларининг коллективлари Жиззах, Сирдарё ва Тошкент областидаги дала меҳнаткашларига оталиқ ёрдами кўрсатишни янада яхшилаш мақсадида катта режаларни белгилашди.

1979 йилда шаҳар қурилиш ташкилотлари Жиззах областида иккита беш қаватли уй-жойлар, Кичанов номли совхозда 400 ўринли клуб, Тимошенко номли совхозда, 5- боғдорчилик совхозида, «Жиззахстепстрой»нинг 5- совхозида ҳаммомлар қуришни планлаштиришган. Конев, Тимирязев номли совхозларда, Зарабод посёлкасида маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари очилади. Қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилиш учун материал-техника базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилади. Шаҳардаги ташкилотларнинг кучи билан станоклар парки жўнатилади, қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш ишлари бажарилади.

Шунингдек, қишлоқда маданиятни ошириш имконини берувчи маданий-маиший объектларни қуриш ва ремонт қилиш борасида ҳам катта ишлар адо этилади.

1979 йилги капитал қурилиш соҳасидаги вазифаларнинг амалга оширилиши Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантиришда яна бир муҳим қадам бўлади.

Александр Шумейконинг «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилаётганига беш йил бўлиб қолди. Меҳнатсевар йигит ана шу вақт ичида токарлик касбини пухта ўзлаштириб олди. Ҳозир у бир йўла икки дастгоҳга хизмат кўрсатяпти. Илғор ишчи рационал иш усулларидан фойдаланиш туфайли смена топшириқларини 150 процентга етказиб адо этмоқда. У ясаган деталлар юксак сифатлилиги билан ажралиб туради.

Р. Загратдинов фотоси.

1979 йил 4 март, якшанба — СССР Олий Советига сайловлар куни

Қизғин тараддуд

Шу кунларда республикамизнинг ҳамма жойларида бўлганидек, унинг пойтахтидаги районларда жойлашган СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи— тўртта ҳамда миллатлар Советига сайлов ўтказувчи— учта сайлов округида сайлов олди тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда.

Киров район Совети ижроия комитетининг Депутатлар хонаси кишилар билан гавжум. Округ сайлов комиссиясининг навбатчиси сайлов участкаларидан келтирилган протоколларни йиғиб, район ижроия комитети секретарига топширмоқда. Секретарь А. Ф. Сухотерина участка сайлов комиссияларининг состави тузиб бўлинганлиги тўғрисида Тошкент шаҳар ижроия комитети ташкилий-инструкторлик бўлими мудирининг ўринбосари А. Т. Пановга шу заҳотиёқ телефон орқали хабар қилди.

СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 117-Тошкент — Октябрь сайлов округи Киров район ижроия комитети биносига жойлашган. Бу ерда қизғин тараддуд кўрилаётганлиги қилинган ишлардан яққол кўриниб турибди. Бу сайлов округининг комиссияси Октябрь, Собир Раҳимов ва Киров районларидаги партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг вакилларидан иборат ўн беш кишидан тузилган. Округ сайлов комиссиясига Ўзбекистон ССР Гўшт-сут маҳсулотлари министрлигининг бўлим мудири Қутби Ҳикматуллаевна Муҳаммадалиева раислик қиляпти. Собир Раҳимов район партия комитетининг иккинчи секретари Виктор Игнатьевич Мурашов —раис ўринбосари.

Комиссия ишни ўз мажлисида тасдиқланган план асосида олиб боряпти. Биринчи мажлисда комиссия аъзолари, «СССР Олий Советига сайловлар тўғрисида» Қонун тексти билан танишиб чиқишди, 117-сайлов округи бўйича тузилган 53 сайлов участкасининг ягона рақамларини белгилаб, бу ҳақда уччала район ижроия комитетлари хабардор қилинди. Киров район ижроия комитетида комиссия аъзоларининг навбатчилик графиги тузиб чиқилди.

Округ сайлов комиссиясининг куни кеча бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида унинг аъзолари ўртасида сайлов участкалари тақсимлаб чиқилди. Комиссия аъзоларининг ўзларига бириктилган сайлов участкаларида олиб борилган ишлари тўғрисидаги ҳисоботлари комиссиянинг мажлисларида эшитиб турилади. Округ сайлов комиссиясининг составига жамоатчилик ишларида чиниққан ва тажриба тўплаган кишилар сайланган. Булар орасида «Геологоразведка» заводининг смена бошлиғи, коммунист А. Ф. Бездалов, 127-автокорхонанинг катта механиги, комсомол аъзоси М. Зиёев, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси, комсомол аъзоси З. Р. Элимбоева, чинни заводининг қолипловчиси, коммунист М. Ёқубов ва бошқалар бор.

Киров район ижроия комитетининг махсус қарори билан район территориясида СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 53 та сайлов участкаси ташкил топди. Ҳар бир сайлов участкасининг чегараси аниқланди, рўйхати сайлов участкаларига тарқатилди. Ҳар бир сайлов участкаси қошида агитпункт ташкил этилиб, ташкилотлар ва муассасаларнинг вакилларидан иборат агитаторлар состави тузилди. Ўттиз сайловчига бир агитатор белгиланди.

Сайлов участкалари ва улардаги агитпунктларга корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар оталиқ ёрдами кўрсатиб турипшибди. Ҳамма сайлов участкаларининг агитпунктлари СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловга оид кўргазмали қуроллар, плакатлар, брошюралар, радио ва телевизорлар, телефонлар билан жиҳозланди.

Шу кунларда шаҳримизнинг ҳамма районларидаги сайлов участкаларининг агитаторлари ўз сайловчилари истиқомат қилаётган хонадонларда бўлиб, улар билан сайловга оид суҳбатлар олиб боряптилар, сайловчиларни рўйхатга олмоқдалар.

СССР янги Конституциясидан кейин СССР Олий Советига биринчи бор ўтказилаётган сайлов муҳим сиёсий ва давлат аҳамиятига эга бўлган кампания ҳисобланади.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Надежда Ладаускиени «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг моҳир тўқувчиларидан бири. У коммунистик меҳнат зарбдори номини оқлаб, смена топшириқларини 130 — 140 процентга етказиб адо этмоқда.

СУРАТДА: Н. Ладаускиени.

М. Нуриддинов фотоси.

◆ КЕНГ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ

ОЛИМПИАДА БЕЛГИСИ БИЛАН

Самарқанд трикотаж фабрикасида тайёрланган спорт костюмларини Олимпиада символлари безатиб турибди. Янги йилдан бошлаб янги кийимларнинг катта коллекцияси — йигирмата модель ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу кийимларни корхона мутахассислари трикотаж саноати Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтининг Тошкент филиали билан биргаликда ишлаб чиқди. Костюмларнинг кўпчилиги ип газлама трикотаждан тайёрланади. Бу кийимлар чиройли гули, бежиримлиги билан ажралиб туради. Ярим жун газламадан тайёрланган спорт костюмлари ҳам кийишга ўнғайдир. Бундай кийимларни фабрика энг ёш спортчиларга атаб чиқармоқда.

АРЗОН ГАЗЛАМАДАН

Гулистон трикотаж фабрикасининг бу йилги дастлабки янги маҳсулоти ниҳоят харидоргир. Бу— миллий бичиқли кўйлак сифатли арзон газламадан тикилган бўлиб, мактаб болаларга мўлжалланган. Коллектив бу йил ана шундай кийимлардан магазинларга бир неча ўн мингтасини чиқаришни мўлжаллаб турибди.

Фабрикада харидорлар талабини ҳисобга олган ҳолда маҳсулот тури ҳамиша янгилаб турилади. Масалан, ўтган йили планлаштирилган ўн еттита ўрнига йигирма беш турдаги буюмни чиқариш ўзлаштирилди. Беш йилликнинг тўртинчи йилида йигирмадан ортиқроқ моделни ўзлаштириш кўзда тутилаётир.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Мамлакат—қурилиш майдони

СОФИЯ. 1979—1980 йилларда Болгарияни иқтисодий ривожлантириш планида кенг қурилиш ишлари программаси белгиланган. Саноат қурилиши соҳасида 375 миллион левлик қурилиш-монтаж ишларини бажариши керак бўлади. Девна водийсидаги улкан химия корхоналари қувватини оширишга, машинасозлик, металлургия, энергетика объектларини қуришга катта эътибор берилади.

Бинокорлар бу йил Девнадаги хлор ва поливенилхлорид ишлаб чиқарувчи заводи, Бургас нефть химияси комбинатида этилен заводи, 5 та каталитик крекинг установкаларидан иборат 8 та объектни ва бошқа бир қанча объектларни қуриб битказадилар. Бу объектлар Совет Иттифоқининг ёрдами билан барпо этилмоқда. Уларнинг ишлаб чиқарган маҳсулоти Совет Иттифоқига ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа мамлакатларга юборилмоқда.

Бир маромда

БЕРЛИН. Социалистик ҳамдўстлик давлатлари ўтган ўттиз йил мобайнида жаҳонда бир маромда ривожланаётган иқтисодий кучга айланди, деб ёзади «Морген» газетаси. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 30 йиллигига бағишланган мақоласида. Газета Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши туфайли қардош мамлакатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришнинг сифат жиҳатидан янги босқичи — социалистик иқтисодий интеграция учун замин яратилганлигини уқтириб ўтади.

ГДРнинг социалистик иқтисодий интеграцияга қўшган ҳиссасини шу нарса ҳам кўрсатиб турибдики, 1972 йилдан бошлаб республика билан унга шерик бўлган бошқа давлатлар ўртасида ишлаб чиқаришни ихтисослаш ва кооперативлаш соҳасида 400 дан ортиқ шартнома ва битим тузилди.

ГДР билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган бошқа давлатлар, аввало, Совет Иттифоқи ўртасида мустаҳкам ҳамкорлик вужудга келган 30 йил ҳозирги вақтда бизнинг иқтисодий ривожланишимиз учун мустаҳкам пойдевордир. Бу — республиканинг бундан кейинги равнақи учун ҳам гаровдир, деб таъкидлайди газета.

Болалар тўғрисида ғамхўрлик

ВАРШАВА. Халқаро болалар йилини байрам қилувчи Польша комитетининг бу ерда мажлиси бўлиб ўтди. ПХРда болалар йилига бағишланган тадбирлар амалга оширила бошланди. ПХР Давлат Кенгашининг Раиси, Халқ бирлиги фронти Умумпольша комитетининг раиси Г. Яблоньский ўз нутқида Халқ Польшаси тузилгандан бери ўтган биринчи кунлардан бошлаб, болалар проблемаси муҳим ўринни эгаллаганлигини уқтириб ўтди.

Мажлисда мамлакатдаги барча болаларнинг бахтиёр ва хавф-хатарсиз истиқболини таъмин этиш юзасидан ўтказиладиган Умумпольша тадбирлар программаси қабул қилинди. Мажлис иштирокчилари Польша жамоатчилигига мурожаат қилиб, уларни халқаро болалар йили программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга чақирдилар.

Биринчи кўклам кампанияси

ХАНОЙ. Социалистик Вьетнам қишлоқ меҳнаткашларининг иши мавсумий иш эмас. Мамлакатда иқлим шароити асосий қишлоқ хўжалик экини бўлган шолидан, шунингдек бошқа озиқ-овқат ва техника экинларидан 2—3 ҳосил олишга имкон беради. Мана шу январь ойи кунларида юз минглаб деҳқонлар далага чиқиб, қишки-баҳорги ҳосил олиш учун шоли кўчатларини ўтқазмоқдалар.

Мамлакатда бу йилги кўклам кампанияси алоҳида аҳамиятга эга. Ўтган йили кўпгина муҳим ирригация иншоотлари ва суғориш системалари анча зарар кўрди. Мана шундан кейин биринчи кўклам кампанияси ўтказилмоқда.

ВЬЕТНАМ АҲОЛИСИГА ЁРДАМ

ТОКИО. Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлиги Япония комитети ВСРнинг селдан зарар кўрган аҳолисига ёрдам тариқасида анча миқдорда газлама юборди. Бу газлама Вьетнам халқига моддий ёрдам кўрсатиш юзасидан бошланган кампания давомида Ивате префектураси деҳқонлари тўплаган пул ҳисобидан сотиб олинган.

ИШСИЗЛИК КЎПАЯДИ

ВАШИНГТОН. Бу йил Америкада ишсизлар сонининг янада кўпайиши кутилмоқда. Ҳозирги вақтда кам деганда ишсизлар сони 6 миллион кишидан иборат. АҚШ меҳнат министри Р. Маршалл декабрь ойида ишсизлик даражаси 5,9 процент кўпайганлиги тўғрисида ҳукуматнинг маълумотларини анализ қилиб, шуни эътироф этди.

Министр 1979 йилда «ишсизлик бироз кўпайиши» эҳтимол, деб қайд этишга мажбур бўлди.

ЕР ИСЛОҲОТИГА ТАЙЁРГАРЛИК АВЖИДА

ҚОБУЛ. Ҳукумат декретига мувофиқ, Афғонистон Демократик Республикасида ҳамма ерда ер ислоҳоти ўтказишга тайёргарлик авж олдириб юборилди. Мамлакатнинг бир қанча вилоятларида ислоҳот мақсадларини деҳқонларга тушунтириш юзасидан кенг кўламда иш олиб борилмоқда. Жойларда кўп кишилик митинглар ўтказилмоқда, махсус халқ комитетлари тузилмоқда. Бу комитетлар ер ислоҳоти тўғрисидаги декрет моддалари қандай бажарилаётганлигини назорат қилиб туради.

(ТАСС).

КИПР ПРОБЛЕМАСИ АДОЛАТЛИ ҲАЛ ЭТИЛИШИ КЕРАК

НИКОЗИЯ. Кипр Меҳнаткаш халқ прогрессив партиясининг бош секретари Э. Папаонну Лимасол шаҳрида партия конференциясида сўзга чиқиб, ҳамон Кипр масаласини НАТОнинг агрессив блоки манфаатларини кўзлаб, ҳал этиш ниятида бўлган империалистик доираларнинг Кипрга тазйиқини қоралади. Кипр масаласи хусусида АҚШ ва унинг иттифоқчилари[illegible] сўнгги таклифлари, деди у, Шарқий Ўрта денгизда НАТО бошчилигидаги империалистик доиралар сезиларли даражада активлашганлигини яна бир бор исбот этади.

Э. Папаонну Кипрдаги та[illegible]нинг ички жиҳатлари оролдаги грек ва турк жамоалари ўртасидаги музокаралар давомида кипрликларнинг ўзи томонидан ҳал этилиши керак, деди.

(ТАСС).

Ғарбий Европанинг йирик давлатларидан бири — Испания Пиреней ярим оролининг каттагина қисмини эгаллайди. Унинг пойтахти Мадридда бой тарихий ва маданий ўтмишга эга бўлган мамлакат бамисоли мужассамлангандек.

СУРАТДА: Испаниянинг йирик шаҳарларидан бири — Барселона портининг кўриниши.

ТАСС фотохроникаси.

▲ ШАҲАР ЭЛЕКТР ТРАНСПОРТИ ЮКСАЛИШДА

АҲОЛИ ХИЗМАТИДА

МАЪЛУМКИ, қаерда пассажир транспорти яхши ишласа, ўша ерда меҳнат коллективлари юксак кўрсаткичга эришади. Шу сабабли электр транспорти ходимларининг машаққатли ва фахрли меҳнати эъзозланади.

Шаҳар электр транспортчилари КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978) Пленумлари тарихий қарорларини изчил амалга ошириш учун интилиб, аҳолига намунали хизмат кўрсатиш йўлида бутун имкониятларини ишга солмоқдалар. 1978 йилда мураккаб линиялардан бирида ҳаракатлантирувчи подстанцияларни бошқариш телемеханика зиммасига юкланди ва бу ишнинг биринчи навбати ишга тушди. Бу демак, подстанциялар тўхтаб қолганда уларга киши иштирокисиз марказий диспетчерликдан чора кўрилади. Бундан ташқари трамвай ва троллейбус деполарининг ҳаракат составларини ремонт қилиш цехларида кичик механизация воситаларини ишга тушириш орқали қўл меҳнати енгиллашди.

Беш йилликнинг учинчи йилида трамвайлар бўйича 131 миллион, троллейбуслар бўйича 84 миллион йўловчининг манзилини яқин қилдик. Ҳар куни ҳамшаҳарларимиз хизматига 296 та трамвай ва 273 та троллейбус деполардан чиқиб турди. 41 та янги трамвай ва троллейбус ҳаракат составини тўлдирди.

5-трамвай маршрути Қўйлиққа, 27-трамвай маршрути янги ТошМИга, 28-трамвай маршрути Самарқанд автостанцияси, 22-трамвай маршрути эса Тошкент трактор заводига қадар узайтирилиб, аҳолининг эҳтиёжи қондирилди. Янги 19-троллейбус маршрути очилиб, 20-квартал— Фарҳод— Самарқанд автостанцияси бўлиб ҳаракат қила бошлади.

Тошкент шаҳар электр транспорти Иттифоқимиздаги транспорт корхоналари ичида энг ривожланган, моддий-техник базаси мустаҳкам ташкилотлардан бири ҳисобланади. 1979 йилда бошқармамиз янада тараққий этади. Ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида деполаримиз 39 та янги трамвай ва троллейбус билан таъминланади.

Ҳамшаҳарларимизнинг электр транспортига бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида янги маршрутлар ишга тушади. Биринчи навбатда Студентлар шаҳарчаси— ТошМИ оралиғида трамвай қатнови йўлга қўйилади. Акмал Икромов ва Чилонзор районлари меҳнаткашларидан келаётган хатларни ҳисобга олиб, Бешқайроғоч — 26-квартал орасида янги трамвай маршрути қурилиши ишини жадаллаштирамиз. 22-квартал— Фарҳод станцияси ва «ЎзССР 50 йиллиги» проспекти оралиғида троллейбус маршрути очилади. Аҳолининг талабини инобатга олиб, 1-троллейбус маршрути Усмон Юсупов кўчаси орқали Тошкент темир йўли вокзалига боради.

Шаҳар ижроия комитети билан биргаликда электр транспортини юксалтириш истиқболини кўриб чиққан бошқармамиз коллективи маршрутлар қатновига бир неча ўзгартиришлар киритди. Жумладан, 111-мактаб —Инқилоб хиёбони оралиғида қатновчи 8-троллейбус маршрути Темир йўл вокзалига қадар узайтирилди. 10-троллейбус маршрути эса Тикувчилар саройига қадар борадиган бўлади. 3, 11, 13, 16-троллейбус маршрутларининг охирги бекати Санъат музейида бўлиши аҳолига қулайлик туғдиради. 12-троллейбус маршрути Бешёғоч— Оқтепа — Студентлар шаҳарчаси бўйлаб ҳаракат қилади.

Бундан ташқари трамвай ва троллейбусларнинг контакт тармоқларини яхшилаш мақсадида талайгина ишлар қиламиз. Контакт симларининг иш процесси ривожлантирилиб, ҳозирда бошқармамизга қарашли «Тошсовет 50 йиллиги» номли вагон-ремонт заводида ишлаб чиқарилаётган янги типдаги симларни бир-бирига туташтирадиган мосламалар билан алмаштирилади. 10 та ёрдамчи станция қурилиб ишга туширилади ҳамда 40 километр масофадаги эски контакт симлар ўрнини янгиси эгаллайди.

Аҳолига маданий хизмат кўрсатиш савияси ортади. 5, 9-трамвай ҳамда 18-троллейбус маршрутларини «Намунали хизмат кўрсатувчи маршрут»га айлантирамиз.

Турли ихтисосдаги электр транспортчи кадрларни тайёрлашга катта эътибор бериб, 720 ўринли ўқув комбинати, Чилонзорнинг 26-кварталида механизация базаси ва 250 та трамвайга мўлжалланган янги депо қурилишида ишни тез суръатлар билан олиб борамиз.

Кўчаларда электр транспорти ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ҳам долзарб масалалардан бўлиб қоляпти. Бунинг учун биринчи навбатда ҳайдовчилар малакасини тинмай ошириш, транспортнинг ҳамиша юксак техник ҳолатда бўлишини таъминлаш керак.

Шаҳар электр транспортчилари орасида миллион километр йўлни авариясиз босган, 4— 5 миллион йўловчини манзилига элтиб қўйган социалистик мусобақа илғорлари Ҳаким Содиқхўжаев, Назар Икромов, Зоя Мильдубоева, Мария Донковцева, Раиса Володина, Неъмат Икромов, Антонина Егоркина, Антонина Яроцкая, Абдумутал Жўраевлар аҳолига юксак маданий хизмат кўрсатиб, барчага ибрат бўлмоқдалар. Бу илғорларнинг тажрибасини кенг ёйиш зиммамизга юклатилган вазифаларни муваффақиятли бажаришнинг муҳим омилидир.

Коллективимиз 1979 йилда трамвайлар билан 141 миллион, троллейбуслар билан 90 миллион йўловчига хизмат кўрсатиш мажбуриятини олди. Ана шу эзгу ният йўлида муҳим вазифани бажариш учун кураш кучаймоқда. Бошқарманинг депо ва хизмат бўлимларида меҳнат беллашувлари кучайиб, ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга бўлган интилиш кенгайиб боряпти.

А. МАДАЛИМОВ,

шаҳар трамвай-троллейбус бошқармасининг бошлиғи.

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. БОЗОРОВ: Ҳурматли редакция! Мен иморатлар страхованиеси шартномаларини қандай тузиш тўғрисида маълумот беришингизни илтимос қилар эдим.

Жавоб: Агар Сиз шахсий уйга, дачага ёки гаражга эга бўлсангиз албатта иморатлар страхованиесини тузинг. Ёнғин, портлаш, яшин уриш, сув тошқини, зилзила, бўрон, довул, жала, дўл, қулаш, силжиш, тўсатдан ер ости суви чиқиб кетиши, қалин қор ёғиши, сел келиши, иситиш системалари, водопровод ва канализация тармоқларининг аварияга учрашидан қурилишлар нобуд бўлса ёки яроқсиз ҳолга келса, страхование шартномасига мувофиқ давлат страхование органлари давлат чакана савдо баҳосига биноан етказилган зарарни тўлайди. Иморатлар страхованиеси шартномалари бир йилга тузилади. Страхование тўловлари ҳар юз сўм страхование суммаси учун бир йилга шаҳарда 50 тийин, қишлоқ жойларида 70 тийиндир. Страхование тўловларини иш жойингиздаги бухгалтерия оркали нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан ёки страхование агентига нақд пул билан тўлашингиз мумкин.

⁂

Ш. ОДИЛОВ: Яқинда бир дўстимдан шаҳримизнинг Киров районида янги автомобиль магазини очилгани ҳақида эшитиб қолдим. Шу магазиннинг адресини билмоқчи эдим.

Жавоб: Чиндан ҳам Киров районидаги Юнусобод бозорида «Автотурист» магазинининг янги филиали очилди. У ерга 25, 28, 29-трамвайлар, 60, 72, 8, 24, 48-автобусларда бориш мумкин.

⁂

А. ТУРОПОВ: Шаҳримизда теннис стадиони бор экан. У қаерда жойлашган?

Жавоб: Гапингиз тўғри. Тошкентда теннис стадиони мавжуд. Замонавий, яхши жиҳозланган, бир қанча кортларга эга бўлган бу спорт иншооти Высоковольт массивида жойлашган. У ерга 71, 17, 41, 69-автобуслар, 18-троллейбус ва 22, 13-трамвайларда бориш мумкин.

⁂

С. АҲМЕДОВ: Қишки мавсумга кийиладиган бош кийим тайёрлатмоқчи эдим. Шундай буюртмаларни қаерда бажариб беришади?

Жавоб: «Ўзбекистон» маиший хизмат кўрсатиш уйида бош кийимлар, жумладан шляпаларни тикиш бўйича ихтисослаштирилган ателье бор. Бу маиший хизмат кўрсатиш уйи Полторацкий кўчасидаги 29-уйда жойлашган.

⁂

Н. ДАМИНОВА: Шаҳримизда тасвирий санъат студиялари бор экан. Айтингчи, ана шу студияларга қандай қилиб аъзо бўлиш мумкин.

Жавоб: Шаҳримиздаги жуда кўпгина клублар ва маданият уйларида тасвирий санъат студиялари ишлаб турибди. Ана шундай санъат студияларидан энг каттаси тўқимачилик комбинати ва уйсозлик комбинатининг маданият саройлари қошида ишлаб турган студиялардир. Сиз бундай студияларга аъзо бўлиш орзусида экансиз у ерга келиб албатта учрашишингиз мумкин.

⁂

Б. МУҲАММАДЖОНОВ: Мен бульдозер машинисти бўлишни истайман. Шу касбни шаҳримиздаги қайси билим юртида ўрганса бўлади?

Жавоб: Шу йил сентябрдан шаҳримиздаги 206-техника билим юртида (Хуршид кўчаси, 83-уй) бульдозер машинистлари тайёрланадиган бўлим очилади. Билим юртига 17 ёшга тўлган, ўрта маълумотли ёшлар қабул қилинади. Ўқиш муддати бир йил.

Мазкур билим юртида автокран машинистлари, автослесарлар, слесарь-сантехниклар, дурадгорлар, бўёқчилар, электриклар ҳам тайёрланади.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Ҳурматли редакция! Кейинги пайтларда газеталарда, журналлар саҳифаларида, радио ва телеэшиттиришларда тамакининг зарари ҳақида кўп ибратли маълумотлар берилялти. Хўш, тамаки шунчалик зарарли экан, нега уни одамлар чекишади?

О. БУРИЕВ, А. ВОРИСОВ, А. ТОЖИБОЕВ, Р. ХУЖАЕВ, Р. БУТАЕВ,
Тошкент шаҳридаги 1-индустриал педагогика техникумининг студентлари.

У. БОЛТАБОЕВ, Ш. ИКРОМОВ,
оқшомхонлар.

Зарарли экан, одамлар нега чекишади?

КАШАНДАЛАР ЎҚИМАСИН

Дарҳақиқат, оқшомхонлар тўғри гапни ёзиб юборишган. Хўш, тамаки зарарли экан, одамлар нега чекишади? Маълум бўлишича, кишилар асосан чекишга болалик ва ўсмирлик даврида ўрганади. Уларнинг аксарияти бошқаларга «қизиққанидан», «ҳавас» қилганидан чеккан, чунки болалар катталарга тақлид қилишни яхши кўришади. Улар тамаки чекиб юрадиган ўртоқларига, ўқитувчиларига, ота-оналарига ҳавас билан боқиб, катталарнинг қилаётган ишларини такрорлашга интиладилар.

Клиникамизда оғир аҳволда ётган И. исмли бемор 35 йилдан бери тамаки чеккан экан. «Ёшлигимда қизлар олдида улуғвор бўлиб кўриниш учун, йўталиб кийналсам ҳам «Казбек» папиросдан чекардим. Аста-секин унга ўрганиб кетдим, мана энди неча йилдан бери чекиш азобини тортаман», дейди. Ҳақиқатан ҳам дастлаб ёқимсиз бўлган тамаки чекишга одам вақт ўтиши билан кўникади. У одатга — шартли рефлексга айланади. Натижада бола ўз «ҳавас»ининг бир умрга қули бўлиб қолади.

Ўн беш-ўн етти ёшдаги 2891 ўқувчидан сўралганда, ота-онасининг бирортаси ҳам чекмайдиган оилада болаларнинг чорак қисми, ота-онаси тамаки чекадиган оилалардаги болаларнинг ярми чекиши маълум бўлди. Бундан ташқари, кашандаликка олиб келувчи омиллардан бири, чекиш ишлаш қобилиятимни оширади, деган гап кенг тарқалган, лекин ҳеч бир асосга эга бўлмаган нотўғри тушунча ҳам бор. Агар биз чекувчини кузатсак у чекиб бўлгач, ўзини «енгил ҳис қилиб» кучи «ортгандек бўлиб», ишга киришади. Бироқ бир неча минут ўтар-ўтмас пайдо бўлган чарчоқни енгиш учун яна сигаретни тутатади. Ўзини яна «енгил ҳис қилиб», тағин ишга киришади. Энди чекилган сигаретлар сони ортиб борган сари кашанданинг ҳар бир чеккан сигаретдан «енгил ҳис қилиш» муддати ҳам қисқариб бораверади.

Бунинг сабаби нимада? Аниқланишича, тамаки тутуни, айниқса, никотин таъсирида мия қон томирлари дастлаб кенгайиб, унга кўпроқ озиқ моддалари ва кислород келади. Бундан ташқари, А. Е. Шчербакнинг маълумотича, никотин оз миқдорда мия пўстлоғига қўзғотувчи таъсир қилади, сўнг уни сўндириб тамомила қувватини кетказиб, издан чиқаради. Миядаги бундай ўзгаришларни кашандалар аввал қандайдир янги кучга тўлгандек, ишлаш қобилияти «ошгандек» ҳис қиладилар. Аммо тамакининг берган бундай «фойдали» таъсири жуда қисқа бўлади, чунки бир неча минутдан сўнг никотиннинг иккинчи хил таъсири бошланади, бунда миянинг қон томирлари қаттиқ торайиб, унинг қон билан таъминланиши илгаригидан камайиб ёмонлашади ва ишлаш қобилияти кескин пасаяди. Бундай ҳолатни енгишга интилиб қувватини тамом сарф қилиб бўлгунча, кашанда кетма-кет сигарет чека бошлайди.

Олимлар 9 нафар чекадиган, 9 нафар чекмайдиган студентлар билан ўтказган тажриба шуни кўрсатдики, чекиш таъсирида ақлий фаолият кўрсаткичлари, яъни ёдлаш — 4,42 процент, ҳарфларни аниқ ўчириш— 7,09 процент, сонларни тўғри қўйиш 5,55 процент, ҳарфларни ўчириш тезлиги 1,02 процент шунингдек хотиранинг ҳажми 5.07 процентга пасайган.

«Тамаки дил ғашини ёзади, аммо, албатта қувватни қирқади» деб ёзган эди О. Бальзак. Англияда чекишни ташлаган врачлар устида олиб борилган кузатувлар бунга яққол мисол бўла олади. Уларнинг ҳаммасида ишлаш қобилияти бир мунча ошган, сабабсиз пайдо бўладиган дил ғашлиги, жаҳлдорлик ва безовталиклар кескин камайган. Демак, тамаки чекилганда ишлаш қобилияти «ёлғондакам» ошади. Аслида эса у ёмонлашади, бажарилаётган ишнинг ҳажми камаяди, сифати эса пасаяди.

Шундай қилиб, сигарет чекилганда кашанданинг ишлаш қобилиятининг «ошиши» чекиш билан пайдо бўладиган одат — шартли рефлекс деб айтиш мумкин. Кашандаларга сигарет чекиш иш бошлашдан дарак беради. У чекмаса иш бошлай олмайдиганга ўхшайди. Ҳолбуки, машҳур рус ёзувчиси Л. Н. Толстой чекишни ташлагандан сўнг бундай деган эди: «...шу пайтдан бошлаб ўзимни бошқа одамдек ҳис қила бошладим. Мутасил 5 соатлаб ишласам ҳам ўзимни бардам сезаман, чекиб юрган пайтимда эса ишдан кейин чарчаш, бош айланиши, кўнгил озишини ҳис қилардим, бошимда эса туман пайдо бўлгандек бўларди».

Кўпчилик оқшомхонлар, тамаки зарарли бўлса, уни ишлаб чиқариш ва чекиш нега катъий ман қилинмайди деган саволни беришади. Бизнинг давлатимизда чекиш жамоат жойларида, касалхоналарда, транспортлардан фойдаланилганда ва бошқаларда кўп йиллардан бери тақиқланган. Фақат тақиқлаш билангина исталган мақсадга эришиб бўлмайди. Агар тарихга бир назар ташласак, юқоридаги саволларга жавоб ўз-ўзидан тушунарли бўлади. 1535 йилдаёқ Англияда тамаки чекиш қатъий ман қилинган, қўлга тушган кашандаларни кўчаларда сазои қилиб, ашаддий чекувчиларни эса қатл қилиб бошларини оғзидаги тамаки чекадиган трубкаси билан халққа ибрат бўлсин деб шаҳар майдонларига осиб қўйилган. 1692 йили Сант-Яго шаҳрида тамаки чекиши ошкор бўлган 5 нафар руҳонийни бутхона деворига тириклай уриб юборилган. XVII асрда Туркияда кашандаларни майдонда халқ олдида қозиққа ўтқазилган. Рус подшоҳлари Михаил Романов ва унинг ўғли Алексей Романовлар қўлга тушган кашандаларни дарра билан то кимдан тамакини сотиб олганини айтмагунча урдирганлар, тамаки сотувчини бурун катаклари йиртилган, узоқ чет ўлкаларга сургун қилинган. Афсуски, бундай чораларни қўллаганда ҳам ўрта асрда исталган мақсадга эришиб бўлмаган.

Кейинги 50 йил ичида Англияда сигарет чекиш 40 марта, АҚШда эса 130 марта кўпайди. Агар аср бошида америкаликлар 3 миллиард сигарет чеккан бўлсалар, 50 йилларга келиб бу сон 398 миллиардга етди. Бу мисоллар шуни кўрсатадики, тамаки чекишни, етиштиришни ва уни ишлаб чиқаришни давлат томонидан тақиқлаш билан кашандаликни йўқотиб бўлмайди.

Ҳа, ҳозирги замонавий киши ўта саводли, юқори онгли, у атом реакторларини, ЭҲМларни, космик кемаларни бошқарувчи, нейтрон, протон, ген сирларини эгаллаб борувчи!.. Ҳазрати инсоннинг фақат ўзига, яна ўзига, ақли-заковатига асосан эътибор берилади холос! Чунки 40—50 ёшдаги — камолат чўққиларини эгаллаган, энг гуллаган чоғидаги кишилар орасида ўлим кашандаларда, чекмайдиганларга қараганда 3 марта ортиқ.

Кашандалар фақат ўз организмларига зиён етказиб қолмасдан, атрофдаги чекмайдиган кишиларнинг ҳам саломатлигига катта зиён етказадилар. Маълум бўлишича, сигаретлар чекилган, лекин шамоллатилмаган хонада 1.5 соат турган чекмайдиган кишининг қонида никотиннинг миқдори 7 баравар ортади. Бундай хонада чекилган ҳар 10 та сигаретдан биттасининг тутуни чекмайдиган кишининг ўпкасига ҳаво билан кириб туради. Чекмайдиган одам кашанда ҳамхонасига: «Ташқарига чиқиб чекинг», дегани истиҳола қилади, бош айланиб, кўнгли озиб ўзи ташқарига, тоза ҳаводан нафас олгани чиқиб кетади. Л. Н. Толстой кашанда замондошлари ҳақида бундай деб ёзган эди: «..замонамизнинг ўрта тарбия кўрган кишиси ўзининг ҳузур-ҳаловати учун ўзгаларни безовта қилиш, тинчлигини бузиш, айниқса, уларнинг саломатлигига путур етказиши мумкин эмас, бундайларни, ўта тарбиясизлик деб ҳисоблайдилар. Аммо минглаб кашандалардан бирортаси ҳам ҳеч тортинмай-нетмай саломатликни бузувчи тутунни бемалол аёллар, болалар турган хонада тарқатиб ўтиравера дилар. Чекмайдиган катталар тамакининг тутунига чидасаларда, болаларга бу асло ёқимли ва фойдали эмас. Ҳар ҳолда булар соф виждонли, барча масалаларда гумон кишилар, болалар олдида чекадилар... Тамаки тутуни билан ҳавони бузиб сира виждон азобини тортмайдилар».

Бизнинг давримизга келиб, кўпчилик кашандалар жамоат жойларида, болалар олдида чекмайдилар. Чунки маданиятли киши фақат ўзинигина ўйламай атрофдагилар тинчлигини, саломатлигини ҳам ўйлайди. Бу масалада машҳур француз донишманди Жан Жак Руссо «Ҳақиқий хушмуомалалик, хайрихоҳлик билан одамларга муомалада бўлишдир» деб ёзган. Хушмуомалалик ҳар бир интеллигент кишининг бурчидир. Лотинча «интеллего» сўзи — тушунаман, яъни «тушунувчи киши» демакдир.

Алижон АМИНОВ,
медицина фанлари кандидати.

✦ БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

ШЎР БАЛИҚ ҲАММА УЧУН ФОЙДАЛИМИ?

Маълумки, сельд балиғида лецитин ва йод бор. Булар эса атеросклерозда фойдалидир. Модомики, шундай экан, юрак ва қон томирлари касалланган кишиларга нима учун сельд балиғи ейиш буюрилмайди? Масалликнинг қиймати ундаги бир ёки иккита фойдали моддага қараб эмас, балки масалликдаги барча таркибий қисмларни назарда тутиб баҳоланади. Сельд балиғида лецетин ва йод билан бирга ош тузи жуда кўп. Селёдка ивитилгандан кейин ҳам унда ош тузи анчагина қолади. Ош тузи қон босимини тартибга солишга зарарли таъсир этади, шишни кучайтиради. Шунинг учун атеросклерозда (айниқса ҳаллослаш, баданга шиш келиши билан давом этганда), гипертония касаллигида, юрак ва буйрак касалланиб шиш келганда сельд ейиш маслаҳат берилмайди. Ҳафтада бир-икки марта тушлик овқатдан олдин бир-икки бўлак селёдка ва 100-150 грамм янги қовурилган сельд еб туриш зарар қилмайди.

Ўрта ёшлардаги ва кексайган кишилар айниқса иштаҳаси бўғилганда сельдни ивитиб, юқорида айтилган миқдорда еб туриши мумкин. Шу билан бирга, треска ва камбала балиқларини маринад шаклида ёки қайнатиб, ўсимлик мойи билан истеъмол қилиш тавсия этилади.

Чилонзор районидаги 9-туғруқхона шифокорлари болаларнинг ҳар томонлама соғлом туғилиши йўлида самарали медицина ёрдами кўрсатиб келишяпти.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, бош врач ўринбосари Е. Счастнева, консультация бўлими мудири Ж. Мирсоатова ва шифокор Т. Эргашевалар.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

▲ СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ҚУЛОҚ ЭКЗЕМАСИ БЎЛГАНДА...

«Ҳурматли редакция! Баъзан кишиларда учраб турадиган нохуш бир хасталик — қулоқ қичишиши ҳақида, бу хасталикнинг келиб чиқиш сабаблари, уни даволаш йўллари, тўғрисида маълумот берсангиз.

К. РЎЗИЕВ, ишчи».

Теридаги сезувчи нерв охирларининг турли сабаблар билан таъсирланиши натижасида қулоқ қичишиб кишини безовта қилади. Шу сабаблардан кўпроқ учрайдигани — ташқи эшитув йўлига қулоқ кирининг тўпланишидир. Терининг ҳаддан ташқари қуруқлиги сабабли, шунингдек организмда модда алмашинувининг бузилиши натижасида ва ўрта қулоқ касалликларида ҳам қулоқ қичийди. Ташқи эшитув йўлининг сурункали касаллиги — қулоқ экземаси ҳам қаттиқ қичиштиради.

Баъзан кишилар гугурт чўпи ёки бошқа нарсаларга пахта ўраб қулоқ тозалашга одатланиб қоладилар, бу ҳам кўпинча қулоқнинг қичишига сабаб бўлади.

Ташқи эшитув йўли терисини ҳадеб артиш унинг кўпроқ қичишишига сабаб бўлади. Бунинг устига ташқи эшитув йўлининг териси баъзан тирналиб ёрилади. Шу жойга микроблар кириб, ташқи эшитув йўлини яллиғлантириши мумкин. Шунинг учун қулоқнинг фақат супрасини ювиш ва қулоққа турли нарсаларни тиқмаслик керак.

Бу нохуш хасталик ҳадеганда босилавермаса ларинголог врачга мурожаат қилиш керак. Мутахассис врач унинг сабабини аниқлаб, кишини бу кўнгилсизликдан ҳалос қилади.

Қулоқ қичиши бирон касалликка алоқадор бўлмаса, врач буни босиш учун ментол ёки камфора мойи ёки борний спиртга дока ҳўллаб ташқи эшитув йўлининг деворларига суради ёки унинг ичига шу дока лентани тиқиб қўяди.

Саҳнадан узоқ тушмаган асар

Бундан икки юз йил муқаддам 1779 йилнинг январь кунларида Москвада Александр Аблесимовнинг «Тегирмончи — жодугар, алдоқчи ва совчи» деган комик операсининг премьераси бўлиб ўтди. Бу спектакль Москва саҳнасида сурункасига 22 кун, кейин эса Петербург саҳнасида 27 кун мобайнида қўйилди. XVIII асрда ҳатто Фонвизиннинг «Думбул бойвачча» асари ҳам бундай муваффақият қозонмаган эди.

Аблесимовнинг «Тегирмончи» асари рус демократик оммасини нима билан ўзига жалб этди? Даставвал ўз халқчиллиги билан! Бу деҳқонлар турмуши ғоят реал тасвирланган биринчи пьеса эдики, унда жонли рус нутқи, халқ қўшиқлари эшитиларди. Кострома губерниясининг аҳолиси операда ўз қадрдон ўлкалари тасвирланганлигини дарҳол пайқаб олдилар: бу ерга хос сўзлар ва ташбиҳлар, бу ерда кенг тарқалган «Земляничка-ягодка», «Каби знала, каби ведела» ва бошқа қўшиқлар ана шу ўлкага хос эди.

Опера муаллифи Кострома диёридаги Галич яқинидаги қишлоқда кичик дворян оиласида туғилиб ўсган эди. У қишлоқларда бўладиган ўйинларда деҳқонларнинг болалари билан биргаликда ёшлигиданоқ қатнашиб, қизларнинг қўшиқларини тинглаш учун уларнинг атрофида югуриб юрар, кўпдан-кўп халқ қўшиқлари, мақоллари, маталларини биларди. Ундан кейинги йилларда ҳам у оддий халқ билан бирга бўлди.

Аблесимов ўзининг ҳамюрти — Федор Волковнинг театри билан танишгандан кейин унда драматик ижодиётга эҳтирос уйғонди. Ёзувчи ва театр арбоби А. П. Сумароковнинг котиби бўлиб ишлаган даврда эса у театрга батамом меҳр-муҳаббат қўйди. Буларнинг ҳаммаси, В. Г. Белинскийнинг сўзлари билан айтганда, «боболаримизга бу қадар севимли ва ўз қадр-қимматини эндиликда ҳам йўқотмаган» асар яратишда унга қўл келди.

А. Аблесимовнинг комик операси бизнинг замонамизда ҳам бир неча марта саҳнага қўйилган.

В. ПАШИН,
ТАСС мухбири.

▲ ФАН ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚИЗИЛҚУМНИНГ ҚИЗИЛ ГИЛИ

Қизил гил — Қизилқум чўлига хос белгидир. Қадим замонларда, Миоцен даврида — бундан салкам 20 миллион йил аввал қизил гил тоғ этагидаги текисликка чўкиб, Томдитов ва Мурунтов тепаликларини қалин қатлам бўлиб қоплаб олган.

Республика Фанлар академиясининг олимлари ва бинокорлик материаллари саноатининг мутахассислари шу конлар ишлатиладиган жойини топдилар. Тадқиқотчилар қадимги гил таркиби ва хоссаларини ўрганиб чиқиб, ғоят сифатли бинокорлик керамикасини пиширишда улардан фойдаланишни тавсия қилдилар. Қизилқумнинг қизил гили яхши қолипланади ва пишади, ундан ясалган нарсалар ғоятда пишиқ, ташқи температура ўзгаришларига бардошлидир, архитектура ва қурилиш эстетикасининг энг қаттиқ талабларига ҳам жавоб бера олади.

Эдуардас МЕЖЕЛАЙТИС,
Ленин мукофоти лауреати

ПАРВОНА

Эдуардас Межелайтиснинг «Парвона» асари шоирнинг кўп йиллик қайдлари, эсдаликлари, мулоҳазалари ва айрим ўйлари, хулосаларидан иборатдир. Ҳар бир ижодкор яшар экан, мунтазам равишда адабиёт ҳақида, ўз ижоди ва фаолият йўли ҳақида тинимсиз мулоҳаза юритади. Бу китоб ҳам кўп мунозарали узуқ-юлуқ ва қисман қарама-қарши фикрлардан, шоирнинг ички монологларидан, суҳбатларидан ташкил топган. Асар Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилмоқда. Қуйида биз шу асардан парчани эътиборингизга ҳавола этамиз.

Ҳақиқий санъаткор асрий ақидалар билан тўқнашишдан ҳайиқмасдан фақат ўйлаганини ифодалайди.

Огюст РОДЕН.

... Ёзаяпманми? Йўқ. Ҳар сафар ёзишга ўтирар эканман, қандайдир янгиликни билишга ҳаракат қиламан. Ҳанузгача фақат ўқийман... Мана, куни кеча бир шоирнинг унча катта бўлмаган шеърлар китобини ўқиб чиқдим. У фикрларни, ғояларни уруш йилларида этини йўқотиб, ориқлаб қовирғалари сиртидан санаш ҳолатига келгандек бўртиб турмаслиги, ўқувчининг ғашига тегмаслиги, ўзининг яланғочлиги билан кайфиятни бузмаслиги учун моҳирлик билан мисралар орасига яширишни жуда ҳам уддалай олган. Бироқ, шундайлардан худо сақласин, унинг фикрлари қанчалар юзаки, қанчалар саёз. Темалар қанчалар арзимас ва майдалашиб кетган.

Уруш... Инсоният бошига улкан азоб-уқубатлар келтирган воқеалар. Улкан, бекиёс воқеалар. Уни акс эттирган шеърлар эса ўта майдалашиб, мужмаллашиб кетган... Олдинги, катта план йўқ. Ҳеч ким саҳнани тўсиб турувчи пардадан олдинга чиқмайди. Ҳамон орқадамиз, айрим ўринларда ҳатто ҳаётдан ҳам.

Ўз шеърларимни нашрга тайёрлатиб қайта қараб чиқдим. Унча узоқ бўлмаган ижодий йўлимни таҳлил қилиб кўришга имкон топдим. Вой-вой-вой! Қанчалар майда, кераксиз, саёз нарсалар ёзиб ташланган! Наҳот шундай лирика инсон ҳиссиётини қўзғота олади, унинг ҳиссиётини океан тўфони янглиғ жунбушга келтира олади? Чизиб ва варақма-варақ саватга ташлай бердим. Ҳеч қандай афсусланиш йўқ: яхшиси йўқми, ёмони ҳам кераксмас... Мен ҳеч қачон бу шеърларимни эсламайман ҳам.

Сизлар эса талаб қилган эдинглар... Сизлар эса шу шеърларни ёздирмагунга қадар мени эздиларинг, шу ишга мени мажбур этдиларинг. Мана натижаси...

Шеърият фақат асрнинг воқеа-ҳодисалари билан суғорилгандагина, ўз асрининг ғоялари билан тўйингандагина бойийди, қадр-қимматли бўлади. Мана Гётенинг янги ижтимоий тузум кишисининг бунёдга келишини акс эттирган «Фауст»и ёки Гейненинг эскиликни илондек чақувчи сатираси ёки Байроннинг романтик норозилик ифодаланган «Дон Жуан»и ёки Маяковский... Маяковскийдаги шаклни қабул қилиш ёки қилмаслик мумкин, бироқ унинг шеъриятини мутлоқ рад этиб бўлмайди. Зеро унда давр овози янграб турипти. Унинг шеърияти улкан, буюк ғоялар билан суғорилган. Унда инқилобий даврнинг жўшқин руҳи депсиниб турибди. Шундай шоирга бекиёс, туганмас олқишлар бўлсин!

Мен шеъриятдаги мавзуларнинг майдалашиб кетиш сабабини билишни истайман: қаердан пайдо бўлди бу бачкана мавзулар? Ҳозирги ҳар бир кунимиз шоирга, уни ана шу бачкана «темачалар»дан юксакликка кўтарувчи, шеъриятни Ҳимолай чўққиларига олиб чиқувчи бургут парвозини бера олмаяптими?

Менга баъзан, шоир қуён сингари ерга қапишиб олгандек туюлади. Ана шу унча узоқ бўлмаган нуқтадан кўрганлари ҳақида ёзишни билади холос. Атрофини эҳтиёткорлик ва қўрқоқлик билан кузатади — **худо кўрсатмасин, яна уни кимдир «ҳуркитиб», «ўзиники қилиб олган» майдончасидан четлатиши мумкин, ахир.**

Нима учун шундай? Ахир, ҳаммамиз учун шифобахш шаббода керак, шаббода! Бизни саёз қирғоқлар ўзига ром этмаслиги керак, ахир. Эшитяпсизларми? Хўш, Поль Валери нима деган эди:

Денгиз, кўпиклари
ром этмас мени,
Фақат жалб этади
денгиз тублари.
Тўлиқ қўшиламан...

Шеърият — тарихий обидаларни муҳофаза қилувчи комиссияга қарашли айрим эски-тускилардан иборат эмас. Йўқ-йўқ... У инсоннинг олижаноблик билан тўйинтиради, уни кундалик ҳаёт ташвишларидан юқорига кўтаради, туйғуларига жило беради, янгилайди, қалбини поклайди. Шеъриятни инсон қалбини мулойимлаштирадиган, ювош қиладиган ёки уни занглаган тунукадай ғижимлайдиган ижод тури, деб баҳолаб бўлмайди. Мабодо шундай бўлса, у поэзия эмас. Агар ўз асаринг орқали кишиларга ўз шахсиятингни маълум бир қирраларини, заррачаларини бермоқчи, инъом этмоқчи бўлсанг, энг аввало ўзинг самимий инсон бўлишинг керак. Фақат биллурдек пок, тиниқ шахсгина ҳақиқий поэзиянинг ижодкори бўла олади. Лермонтов шеърияти қанчалар ёрқин, шаффоф шеърият! Пушкин шеърияти-чи? Ҳар қайси мисрада содда ва доно, болаларча самимий ва кўпни кўрган тажрибали, эҳтиёткор ва маккор қалбнинг романтикаси, кайфияти яширинган. Соломея Нерисни жуда севаман. Баъзан хаёлга чўмиб кетаман, камдан-кам шоирларнинг шеъриятида С. Нерис шеъриятидагидек олмос тобланишини, бекиёс тиниқликни, беадад ранглар жилосини учратиш мумкин...

Рабиндранат Тагор ҳақида ўқидим. Муваффақиятсиз китобча. Содда, ожиз, муросасоз шоир томонидан ёзилган. Унда фақат Тагорнинг ўзига тааллуқли хусусиятлар — унинг фикрлари яхши холос. Ҳақиқий шоир ва файласуфнинг бир бутун, тугал шахсияти ҳам ана шунда! Қолаверса, гуманистнинг ҳам. Тагор нуқтаи назарича, шеъриятнинг асосий мақсади — инсон руҳий дунёсини нилуфар оқлигидек ёрқин қилиб яратишда, инсондаги инсонни гавдалантириб кўрсата олишдадир. Ундаги «ички инсон»ни, инсоний шахсни ахтариб топишда, уни юксакликларга кўтариб унга қуёшни кўрсатишда, ана шу топган инсон шахсини ўз бағрига чақалоқдек босиб унга ўзининг ўйларини, орзуларини беришдадир. Ҳақиқий шоирларнинг истеъдоди ана шу билан баҳоланади. Агар биз майда-чуйда, арзимас нарсаларнинг моҳиятини очиш билан ўралашиб қолсак, ўзимиз ҳам юқорига кўтарила олмаймиз, ўқувчини ҳам юксакларга чорлай олмаймиз.

Шоир! Ўқувчи эса сенинг фарзандинг. Сен уни тарбиялашинг, унга қуёшни кўрсатишинг керак. (Сўзим ёқмаяптими? Ҳа, худди шундай, тарбиялашинг керак. Бошқачароқ қилиб айтиб бўлмайди. Ундай ёки бундай «қозиқ» бериш — хоҳлайсанми, йўқми барибир қайта тарбиялашдир...)

Шеъриятда шоирнинг қалби мисралараро баҳорда эриган, қорлар остидан жилдираб оқувчи яхдек тоза сув сингари доим оқиб туриши керак...

⁂

Менинг биринчи шеърларим қанчалар заиф эканлигини узоқ вақт давомида менга исботлашга уринишди. Ёлғон! Ҳозир мен ундан заифроқ ёзаяпман. У шеърлар-чи? Ҳақиқатан ҳам, улар унчалик теран эмас, содда ёзилган. Бироқ уларда ҳақиқий шеъриятнинг қатралари, зарралари бор. Мени тўғри йўлдан оздиришганини сезяпман. Афсус, менда эндигина поэзия улғая бошлаган эди.

... Ҳамма бало шундаки, биз ҳаётнинг юзасида эмаклаяпмиз... Ўша дастлабки шеърлар ўзида романтик, кўтаринки моҳиятни, кайфиятни, нисбатан ички яширин маънони ташигандай, қамраб олгандай туюлади. Ҳозиргиларида эса ана шу ички маъно ҳаволаниб кетган, ўз замонидан узилиб қолган. Ўйчанлик, орзу, хаёл йўқ. Ҳаёт қийинчиликларини енгиб ўта олмасликни фожиавий ҳис қилиш йўқ, яшаш маъносини излаш йўқолиб бормоқда. Яшашни фалсафий қамраб олиш торайиб, кичрайиб бормоқда. (Оҳ, бу кундалик ташвишлар!) Дунёни поэтик акс эттириш, фалсафий синтез қилиш сусайиб бормоқда, гўё ҳамма нарса шеърдаги метафорада йиғилиб, линза фокусида жамлангандек. Қисқа қилиб айтганда, шеърда инсонни ҳаяжонга соладиган руҳ йўқолиб боряпти. Биз кўпроқ саёз қирғоқларни танлаяпмиз, кўзимизни денгиз кўпиклари беркитиб қўймоқда, биз юзада судралиб юрибмиз. Аслида бизга теранликлар керак... Денгиз теранликлари!

... Авваллари менинг тафаккурим ана шу теранликни излар эди. Энди бўлса шиллиқ қурт каби ер юзасида кезади. Бу текислик эса доимо ўз кўринишини ўзгартиб туради: турли нарсалар пайдо бўлади, йўқолади, йўлда гоҳ майса, гоҳ тошлар... Шунинг учун ҳам ким ана шу юза устида судралиб юрса, ундан ҳеч қандай из, ном-нишон қолмайди. Ҳар қандай янги форма янги мазмунга эгадир, инсон хотираси тараққиётдан ортда қолганларни четга чиқариб ташлайди. Хўш, нима доимий бўлиб қолиши мумкин? Фақат инсоннинг ички дунёсида абадий мавжуд бўлган нарсагина—унинг руҳи, туйғусигина яшаб қолади, холос. Поэзия худди ана шу ерга, ана шу «денгиз теранликлари»га кириб бора олиши керак. Агар сен унга — шеъриятга «ўзингни бахш» этмоқчи бўлсанг, бунинг учун ўзингни бутун куч-қудратингни сарфлашинг, ижоднинг ҳарактери ҳақида яхшилаб бош қотиришинг керак.

... Сезиб турибман менинг ижодим иккиланишлар олдида... Аввалгидек ёзишни уддалай олмайман — юрак шафқатсиз бўлиб қолган. Фойдасиз, кераксиз нарсани эса ёза олмайман, ҳақиқатнинг қўллари гирибонимдан олади. Хўш, қаерга қочиб қутуласан? Умумлашмалар кенг, поэтик хулосалар теран томонга. Шунинг учун ҳаммадан аввал ўқиш... Ҳар куни ўқиш... Қўлимни кўксимга қўйиб сўрай— хўш, мен нимани биламан? Рўйи рост айтсам ҳеч нимани. Шунинг учун йўлни ҳар қандай тўсиқлардан тозалаб узоқ муддатга «денгиз тублари»га берилмоқ керак. У ерда нима бор дерсиз? Эҳтимол, худди ўша ерда Дантенинг сўзлари ўйиб ёзилгандир: Нима бўлса бўлсин — теранликка, денгиз теранлигига!..

... Умар Ҳайём ва Бедилни яна ўқиб чиқдим. Эҳтимол, поэзия— инсоният болалигининг олтин асри, ўспиринлигининг кумуш асри деб ўйларсиз! Насрни эса, инсоният балоғатининг темир асри деб баҳолайсизми? Наҳотки, шеърият жамиятнинг балоғатга етмаганлик нишонаси, белгиси бўлса. Балоғатга етган инсоният учун наҳот энди шеърият керак бўлмаса? Ишонмайман... Наср — бу худди шу шеъриятнинг кейинги тараққиётидир. Шунинг учун ҳақиқий, теран проза (наср) ҳамма вақт поэтик овозга эга бўлади, жаранглайди. Ҳар қандай бадиий асарни поэзия деб атаса бўла беради. Поэзия — ҳар қандай сўз санъатининг замини... Қачонлардир поэзия нисбатан тиниқ, аниқ, мен сизга айтсам-табиатга мос тушадиган оҳангни, қофиянинг асонанслигини (қофиядошлигини) ёки тўлиқ қофияни талаб қилар эди. Бу ўша даврдаги поэзиянинг амалиётчилик вазифаси билан боғлиқ бўлиб, музика асбоблари жўрлигида урф-одат кўринишлари, ишқий рақслар ва ашулалар ижро этиларди. У вақтларда, менимча, поэзиядаги «бадиийлик» меъёри нисбатан паст эди.

(Давоми 4-бетда).

ПАРВОНА

(Давоми. Боши 3-бетда)

...Биз нисбатан шошмаяпмизми? Аниқ, янги шаклларни етарли изламасдан, эскиларини нисбатан тез йўқотишга, емиришга ҳаракат қилмаяпмизми? Шеъриятда биз эски мактаблардан воз кечдик ва бутунлай мактабсиз қолдик... У, шубҳасиз, бунёдга келади, шаклланади. Қадимги давр эртак сингари унутилади, муз айсберги сингари эриб кетади, эриб ўтмиш йўқлиги аро ғойиб бўлади. Янги шакл, кўриниш ҳали гавдаланганича йўқ... Шунга қарамай, қурол билан таҳдид бошланди — кураш кетмоқда... Тўплар гумбурлади —музаларнинг боши қуйи солинган, шоирлар жим, диққат билан қулоқ осишди. Ана шунда соф фойда кўзлайдиган талаблар эшитилди... Санъат — кейин, у иккинчи даражали ҳодиса дейишди... Газета санъати — олий санъатлардан эмас. Жуда кўп шеърлар дастлабки босилган газета сонлари билан бирга йўқ бўлиб кетди. Оҳ, санъатнинг бекадр, бекарор бойликлари! Фожиали тақдир қанчадан-қанча истеъдодли кишиларнинг бошига етди. Улар билан бирга уларнинг ижодини ҳам ўз комига тортди. Ўлимдан кейинги қўрқинчли жимлик, сукунат... Жуда ҳам қўрқинчли... Шоир учун бундан қўрқинчли нарса йўқ. Шундай бўлса, унинг фаолияти ижодий бўлмаган, чунки ижод учун фақат яшаш, яшаш муяссар холос. Мабодо буни акси бўлса, шоирнинг ҳаёти ҳеч қандай маъно касб этмайди. Янгилик эскилик билан аралашиб, чигаллашиб кетган бурилиш йиллари учун тўғри, бир текис йўл эмас, балки яшиндек эгри-бугри, асабий йўл характерлидир... Бизнинг давримиз — бурилишлар, бўронлар, момақалдироқ ва чақмоқлар давридир. Асримиз йўли — эгри-бугри. Бу реал тарихий ҳақиқатдир. Бу ўринда ҳеч нарсани ўзгартира олмайсан.

...Аёлни улуғлаш — санъатнинг асрий мавзусидир. Греклар уни яланғоч тасвир этдилар. (Ахир аёл бадани ҳарқандай кийим-кечакдан гўзал эмасми?) Аёлни улуғлаш замонавийроқ бўлдими?

Бу улуғлашнинг доимийлиги, анъанавийлигига сабаб — ҳаётнинг асрий манбаси аёлдир. Момо Ҳаво — Афродита — Сикстина мадоннаси... Она, мадонна, аёл. У муқаддас... Шунинг учун ҳам нахс босган фикрларни уйғотмаслиги керак. У ҳирс уйғотмаслиги, йўлдан оздирмаслиги учун унинг баданини, жисмини кийим-кечак билан ёпадилар.

Аёлга муҳаббат туйғуси ҳар қандай ҳирсий иштиёқлардан мустасно бўлиши керак, чунки у ўз бағрида тирик худони — гўдакни авайлаб юради... Аёлни улуғлаш, унга топиниш, шубҳасиз, янада кучайди. Санъатда аёл образларининг бутун бир галереяси яратилди. Момо Ҳаво йўлдан оздириш ва ҳирс эди... Афродита — йўлдан оздириш ва айни бир вақтда буюк гўзаллик (гўзаллик —пасткаш ҳирс ва бадбин ниятларни емиради).

Қўлидаги гўдакни бағрига босиб турган аёл — бу гўзаллик, нафосат ва айни шу ўринда теран фалсафий моҳиятга эга бўлган рамздир. Ҳаётнинг ибтидосидир. Чақалоққа муҳаббат—бу дунёга, борлиққа муҳаббатдир. Қанчалар она образи яратилган ва бу мавзу қанчалар хилма-хил қайтарилмас рангларда ифода этилган...

Вақти келиб санъат яна эски ақидаларнинг талаби билан иш кўришга мажбур бўлди; санъаткорларга, «агар аёл образини яратмоқчи бўлсангиз, уни қўлида чақалоқ билан турган ҳолда чизинг» деб, талаб қўйишди.

Доно санъаткорлар бу ақида билан ҳам муроса қилдилар. Нима бўпти, агар хоҳласангиз қўлида чақалоқ билан ҳам яратаверамиз! Бироқ биз нимани ҳис қилсак, шу дунё ҳақида нимани айтмоқчи бўлсак, ана шу аёл орқали айтамиз... Сўнг яратиша бошлашди. Жонли, севимли аёлларни яратишди. Санъат ҳар қандай шароитда, ҳамма вақт имкон топа олади. Ҳатто эски ақида ҳам буюк санъакорнинг мақсадга томон интилишига тўсиқ бўлолмайди.

...Ёзувчи ўз халқини яшашга, ҳис қилиш ва фикрлашга ўргатади. Наҳот буни, идеал қаҳрамон ҳимоячилари, маддоҳлари таъкидлаганидек, фақат муҳим, тақлид учун намуна бўладиган образлар ёрдами билангина амалга оширилса? Шубҳасиз идеал қаҳрамоннинг аҳамиятини инкор этмаймиз. Шундай қаҳрамон ҳам бўлиши мумкин. Бироқ излаб узоқ командировкаларга бориш шарт бўлмаган реал қаҳрамон ҳам бўлиши мумкин ахир. У шундоққина қўл остимизда... Биз ҳаётни бор холича, бутун икир-чикирлари, мураккабликлари билан кўра билишимиз керак. Инсонни ҳам реал шахс сифатида, барча яхши ва ёмон хислатлари билан кўра билишимиз керак. Ана шу инсонни, у ҳали мукаммаллик тимсоли бўлмагани учун ҳам яшашга ўргатишимиз керак.

(Дидактик панд-насиҳат бўлиши шарт эмас: ахир ҳисларни тарбиялаш керак.)

Бизнинг кишиларга ҳаётий, ажойиб, яратувчанлик ғояси инъом этилган. Бироқ уни ҳамма ҳам бирдек тасаввур этмайди. Ҳамма одамлар бир хил эмас. Шунинг учун ҳам бир вақтнинг ўзида ҳам ҳаётни, ҳам янги инсонни яратиш керак...

Биз адабиётнинг тарбиявий аҳамияти ҳақида гапиришни яхши кўрамиз. Биз бунда асосан ғоявий тарбияни тасаввур қиламиз холос. Агар муҳокама қилинаётган асар кичикроқ, юпқароқ бўлса, унинг ҳар бир сатридан «юксак ғоялар» мана мен деб турмаса, биз уни ғоясиз асарлар тоифасига тиркашга шошиламиз. Бу, шубҳасиз, ўсишдаги ортиқчаликлар, чиқиндилар бўлса керак. Бироқ бундан фикрларини нисбатан нозик бадиий қобиқларда ифодалайдиган кишилар учун, баъзан поэтик овози борича жаранглмай, босиқ, ярим овозда куйлайдиган кишилар учун ҳеч қандай енгиллик бўлмайди.

Бундай санъаткорлар ҳали ҳам танқиднинг тўқмоғидан ўзларини эҳтиёт қилишлари керак.

Бизнинг танқидчиларимиз ҳали анча ёш бўлганликлари, баъзан эса етарли профессионал тайёргарлик етишмагани учун «қўпол куч» ишлатишни кўпроқ ёқтирадилар. Нима ҳам қилардик, ёшлик — ғўрликда... Аслида биз ҳаммамиз бирга ўқиб, бирга ўсишимиз керак...

Лекин ўқувчига фақат мазмунгина таъсир этиб қолмаслигини унутмаслигимиз лозим. Уни асарнинг шакли ҳам тарбиялайди: дидини ўстиради, маданиятини юксалтиради, ҳис қилишни ўргатади... Ҳозирча бизнинг «газета (вақтли) адабиётимиз»нинг шакли унчалик ҳавас қиларлик эмас: унинг савияси паст, диди эса ўқувчини беҳузур қилади. Ҳар куни унинг кўплаб маҳсулини, улушини қабул қилаётган ўқувчи руҳий маданиятнинг зинапояларидан юқорига қийинчилик билан кўтарилмоқда.

...Содда ва тушунарли ёзиш керак. Лекин жўн эмас. Шоирлардан мураккаб соддаликни талаб қиламиз. Энг яхши халқ қўшиқлари ана шу талаб, принцип асосида яратилган эмасми, ахир?

...Шоир ўзи учун қуйидаги принципларни яхшилаб аниқлаб олиши керак:

1. Шеърият ва шоирнинг борлиққа (ҳаётга) муносабати.
2. Шеърият (умуман адабиётнинг ҳам)нинг таъсир этиш аҳамияти, моҳияти. (Бошқалар буни тарбиявий аҳамияти ҳам дейишади). Буни қандай тушуниш керак.
3. Шоирнинг индивидуаллиги, ўзига хослиги. Бу нимани англатади?.

...Танқидчи поэтик асарни таҳлил қилаётиб биринчи навбатда унинг бир томонини (маъносини) баҳолайди, сўнгра эса бошқа томонини очади — у қандай тайёрланганини текшириб кўради. Афсус, иккинчи томонга ҳозирга қадар жуда кам эътибор берилмоқда. Асарнинг шакли, унинг поэтик маънавиёти, оддий қилиб айтганда диди қаерга кетди?

Биз диалектикламиз, бир масаланинг икки қисмини диалектик бирлигига амал қилайлик ахир... Назм (худди наср каби) ижобий бошланишни излашга, қидиришга мойилдир. Ижобий лирик қаҳрамон туйғуси, унинг қарашлари, ўйлари, фалсафаси. Ижобий лирик қаҳрамон... У ўзгалар учун зарурият, намуна ва ибрат бўлиб қолиши учун уни қандай қилиб яратиш керак? Инсон учун зарур бўлган инсонни қандай бунёд этиш керак? Биз ижобийликни излашда баъзан ҳамма нарсани мустасносиз кўкларга кўтардик. Баъзан шунчалар мақтаб юбордикки, ундан ўзимиз ҳам беҳузур бўлдик. Қасидалар, мадҳиялар, ҳаддан ташқари мақтовлар...

Шеърият ўзининг таъсирчанлигини йўқотди. Тараққиёт ғояси қотиб қолган ақидага айланиб қолди. Биз энг муҳим мезондан, табиатдаги доимий ҳаракатни — ўлим ва туғилиш, ўсиш ва сўлишни ҳис қилишга ёрдам берувчи мезондан маҳрум бўлиб қолдик. Айрим шоирларимизнинг ижодида тараққиётнинг революцион ғояси ўз ўрнини революцион аломатларга, атрибутларга бўшатиб берди. Тасқара, қўғирчоқ жонли образни сиқиб қўйди. Ахир, тараққиётнинг инқилобий ғоясида ўзгариб турувчи борлиқнинг яратувчанлик руҳи энг асосий омил эмасми?

Баъзи бир шоирлар лоқайд кузатувчиларга, фактларни манфаатпарастларча осойишта қайд қилувчиларга айланиб қолдилар. Ва тахминан мана бундай ижод қила бошладилар: керакли материални ахтариб топадилар, уни маҳорат билан очиб берадилар, ижобий образлар билан тўйинтирадилар, янги аломатлар киритадилар ва марҳамат қилиб «тасқара» тайёр бўлади. Руҳ қани? Қани янги руҳ? Лоқайд кузатувчининг совуқ, ҳиссиз, бачкана байтлари. Шундай қилиб шеърият қотиб қолди. Унда ҳарорат йўқ, совуқ нафас келарди. Шеъриятнинг тузилишини у ёки бу аломатлар, атрибутлар эмас, балки руҳ ўзгартиради.. Шеъриятнинг халқчиллик характерини ҳам фақат мавзу ва халқ ҳаётининг кўринишлари белгиламайди. Буларсиз ҳам, шубҳасиз, мумкин эмас. Бироқ бу ўринда энг асосийси асардаги руҳ, ботиний маънодир. Шоир худди халқ ҳис қилгандек ҳис қилиши керак. Ҳисларнинг айнан ўхшашлиги ва ниҳоят ҳисларнинг ғоявий йўналиши муҳимдир. Агар биз бундан кейин ҳам ўзимизни нисбатан муҳим ва зарур нарсаларни, воқеаларни намуна қилиб кўрсатиш учунгина сафарбар қилганмиз деб ҳисобласак, ўқувчи адабиётга иккинчи даражали ҳодиса сифатида, ёрдамчи восита, худди хизматчи сифатида қарайди. Биз, ахир озми-кўпми айни ана шундай намуначиларга айланиб қолмоқдамиз.

Адабиёт эса ҳаётий курашнинг олдинги сафларида курашиши керак. Унинг ҳар бир сўзи бутун ҳаёт томонидан ҳар куни айтилаётган тараққиётнинг сўзи янглиғ мустақил бўлиши керак. Адабиётга кенг уфқлар учун кураш энг зарурий шартдир. Шунинг учун ҳам ёзувчи ҳаётда қандай ўрин эгаллайди, унинг роли ва аҳамияти нимада деган масалаларни тўғри тушуниш ҳам шунчалик муҳим ва зарурдир. Агар ёзувчи ўзини бошқаришни «маъмурлар», администраторлар ихтиёрига топшириб, ип билан боғлаб берса, худди қўғирчоқдек унинг хоҳишига қараб боши ва қўлларини қимирлатиб турса, бундай «ижодкор»дан ҳеч қандай сезиларли асар кутиш мумкин эмас. Улкан, буюк асар фақат мустақил фикрловчи ёзувчи қаламидангина бунёдга келиши мумкин. Ҳаётимизни, мана шу янги дунёмизни биз ҳаммамиз — иқтисодчи ҳам, сиёсатчи ҳам, шоир ҳам биргаликда, бир вақтда яратаётганимизни англаб етишимиз керак... Ҳеч қандай истиснога йўл қўймаслик, таҳқирлашга ҳаракат қилмаслик керак. Дунё бизнинг ҳаммамизга тегишлидир! Унинг яратилишида, инсоният тараққиётининг бу тўхтовсиз ижодкорлик фаолиятида шоир ҳам сезиларли ўрин эгаллайди. У бу умумий фаолиятнинг шундай соҳасида мустақил ишлаши керакки, токи у ерда унинг поэтик ўзлиги, ўзига хослиги нисбатан яхшироқ намоён бўлсин.

...Миллий адабиёт муайян бир бирлик, мустақил организм сифатида мавжуддир. Бир ўзи ўз ҳолича яшай олмайди. Алоҳидалик тарафдорлари — тор, миллий биқиқлик, юзаки халқчиллик тарафдорларидир. Биронта ҳам миллий адабиёт нисбатан кенг ташқи таъсирдан ўзини мутлоқ тўсиб қўя олмайди. Мабодо бунга уринса, бундай адабиётга макон, ҳаётбахш ҳаво етишмай қолади, у тезда ўз қобиғида бўғила бошлайди. Ҳозир «буюк хитой девори»ни тиклаш имкони анча даргумон...

Айни вақтда миллий ранг-барангликнинг нафис қирраларини ҳираланишига йўл қўймаётган халқ ижоди намуналари шеъриятга қанчалар ҳарорат олиб кирмоқда. Умумий характердаги деклоратив шеърларни қайси миллатга мансублигидан қатъий назар, хоҳлаган шоир ёзиши мумкин. Миллий нақш, орнамент ҳатто соф ташқи характерга эга бўлганида ҳам, оз бўлса-да шеърнинг миллий оҳангдорлигини, мусиқийлигини юзага чиқаришга, таъкидлашга ёрдам беради, биринчи навбатда кўзда тутилган миллий китобхонга шеъриятни яқинлаштиради.

Халқчил ибора, халқ қўшиқларидаги поэтик бирикмалар, оғзаки ижод метафораси — янги образларнинг келиб чиқиши, тараққиёти ана шу ердан бошланади. Миллийлик— аниқ рангли ипдир, ундан тўқилган кўйлак нисбатан ёрқинроқ кўринишдаги кўйлакдан кўзга ёқимлидир... Поэзиянинг умумий матосида миллийлик худди ана шундай аниқ чизиқ, ипдир. Шубҳасиз, нисбатан кўп таъсирланиш мавжуд, лекин сохта тақлид аста-секин рангини йўқотиб боради. Ўзини ўзи фош қилади. Биз эса олға қадам ташлаймиз. Нисбатан узоқроққа...

...Ҳиссиётнинг тадрижий ўсиш ва пасайиб бориш даражаси, шкаласи... Шеър қанчалик ҳиссиётга тўлиқ бўлса, таъсири шунчалик кучлироқ бўлади. (Фақат ҳиссиётни кўнгил бўшлик, сентименталлик билан чалкаштириб юбормаслик керак, таъсирчан, ҳиссиётли ёзадиган шоирни кўнгли бўшлик ёки сентименталлик, йиғлоқиликда айблаш гуноҳдир).

Тўғри, ҳиссиётни маълум бир меъёрда кузатиб, бошқариб туриш зарур, уни жиловлаб туришни уддасидан чиқиш керак, акс ҳолда тўсиқ билмас туйғулар оқими ҳақиқатан ҳам кўнгли бўшлик, йиғлоқилик, сийқаси чиққан ҳиссиёт денгизига суриб кетиши мумкин. Мардонавор қатъият, сабот керак. Лекин ўзни ҳаддан ташқари оғир, вазмин тутиш ҳам унча мақбул эмас. Биз ҳозир ҳаммамиз ҳам донолик қилишни ёқтирамиз: ўқувчига фалсафий характердаги, йўналишдаги қисқа ҳикматли сўзларни, фалсафий фикр, шеърнинг фалсафий туғалланмасини тутишга ҳаракат қиламиз. Шунга қарамасдан фалсафа илмий фандир. Шеърият учун у асосий мақсад эмас, балки теран мазмунни ахтариб топиш, излаш, юзага чиқаришда, шеъриятнинг бошқа барча воситалари каби, асосий восита, манба холос.

А. ШАРОПОВ
таржимаси.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ

физкультура ва СПОРТ

● ЯХШИ ДАМ— МЕҲНАТГА ҲАМДАМ

Тоғлар бағрида

Тоғда ташкил қилинган дам олиш байрами жуда чиройли бўлди. Дам олаётганларга халқ талантлари хизмат кўрсатишди. Автобусларда эса яна бошқа дам олувчилар келишар эди. Ўтган шанба ва якшанба кунлари Чимёнга Чилонзор ва Сергели районларининг меҳнаткашлари, спортчилар, чанғи спортининг ихлосмандлари келишди.

Зарур жиҳозлар, чанғи, чана тарқатувчи прокат пунктлари тинмай ишлаб турди. Шу кунларда Чимёнда ўтказилаётган «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти Марказий Советининг тоғ спорти бўйича ўтказаётган биринчилиги ниҳоясига етмоқда. Мутахассислар ҳал қилувчи учрашувларни атайлаб шу кунларда ўтказишга қарор қилишди. Тоғнинг баланд чўққисидан катта тезликда пастга тушаётган спортчиларни кўриб ҳаяжонланасан, киши. Кўпчилик шу ерда чанғига биринчи марта оёқ қўйиб, уни ҳайдашни ўрганади. Кейин улар бир умр спортнинг шу турига меҳр қўйиб қоладилар.

— Хурсандчилик билан дам олаётган кишиларни кўрганда ҳамиша завқланасан киши, — дейди халқ депутатлари Чилонзор район Совети ижроия комитетининг раиси Анна Матвеевна Карасева.—Ўз-ўзидан маълумки, дам олишни юксак даражада ташкил қилиш учун олдиндан тайёргарлик кўриш керак эди. Биз лозим бўлган тадбирларни амалга оширдик. Бунинг учун районда махсус штаб ташкил қилинди, транспорт корхоналарига автобуслар буюрдик. Эрта тонгдан бошлаб одамлар ўз корхоналари, ташкилотлари олдида йиғилишди. Бу жойларда кейин биргалашиб тоғ томонга жўнадик. Шунингдек, биз озиқ-овқат таъминоти ҳақида ҳам ғамхўрлик кўрсатдик. Маълумки, тоғда кишиларнинг иштаҳаси очилиб кетади. Чимёнга Чилонзор районидаги ошхоналар трестининг энг яхши ошпазлари келишган. Одамларнинг кайфияти ва муомалаларига қараганда улар ошпазларнинг хизматидан мамнун бўлишди. Бу ерда иккита вокал-чолғу ансамбли дам олувчиларга хизмат кўрсатди. Бу районимиз меҳнаткашларининг сўнгги марта тоққа чиқишлари бўлмаса керак. Улар яна келишади.

Ҳар шанба ва якшанба кунларида республикамиз пойтахтининг меҳнаткашлари Чимёнга дам олгани чиқишади. Туристлар ҳам эсдан чиқарилгани йўқ. Қишки соғломлаштириш мавсумида «Шастри» автостанциясидан Чимёнга қатнайдиган автобусларнинг сони кўпайтирилди. Ҳар куни эрталабки соат олти яримда дастлабки автобус Чимёнга қараб йўлга чиқади. Ҳар 20 минутдан кейин бошқа автобус жўнайди. Дам олувчиларга прокат пунктлари, кафелар хизмат кўрсатяпти.

...Ёш йигит бир қизга чанғида учишни ўргатар эди. Кейин маълум бўлишича, улар яқинда оила қурган Сергей ва Людмила Рудневалар экан.

— Мен анчадан буён чанғида учиш билан шуғулланаман,— деди бизга Сергей.— Биринчи қор ёғиши биланоқ дарҳол Чимёнга келаман. Люданинг бу мен билан иккинчи марта келиши. Ишончим комилки, бу ерда дам олиш унга ҳам ёқади.

— Ҳақиқатан ҳам қишда тоғда дам олишнинг ўзига хос завқи бор, — дейди Людмила. Бу ерда ўтказилган бир кун бир ҳафталик тетиклик ва бардамлик бахш этади кишига. Шунинг учун ҳам албатта чанғида учишни ўрганмоқчиман. Бу ерга автобусда келиш қийин эмас. Шунинг учун ҳам биз Серёжа билан дам олишни шу ерда ўтказишга қарор қилдик.

Чимён дам олиш зонаси янада кўркамлашади. Бу ерда шаҳримизнинг минглаб меҳнаткашлари маданий ва мазмунли ҳордиқ чиқаришади.

СУРАТДА: чанғичилар Чимёнда.

КУЧЛИЛАР САФИДА

Қўл тўпи бўйича мамлакат биринчилигининг биринчи лигасида қатнашаётган эркаклар командалари биринчи тур мусобақаларини ниҳоясига етказишди. Астрахан шаҳрида ўтказилган беш учрашувнинг тўрттасида ғалаба қозонган Тошкент физкультура институти спорт клубининг гандболчилари ўз группаларида иккинчи ўринни эгаллашди. Иккинчи тур мусобақалари февраль ойида Шауляй шаҳрида бўлади.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА— 17/1 **Спартак**, 18/1 да **Кармен.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/1 да **Қароқчилар,** 18/1 да **Тирик мурда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/1 да **Қизил дуррали нозик ниҳолим,** 18/1 да **Шаҳзода ва етим қиз.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА— 17/1 да **Кичик фожиалар,** 18/1 да **Ишқ қурбонлари.**

КИНО

17 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ҚИШКИ СТАРТЛАР. ДОВЮРАКЛАР СПОРТИ» — **Навоий номли.**

«УЗОҚ ВА ЯҚИН ОСМОН» — **Қозоғистон.**

«БИР ТОМЧИ НИКОТИН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КАМБАҒАЛЛИК АЙБ ЭМАС» **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

«АФСУС-НАДОМАТ» — **Ҳамза номли.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ҳамза номли, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Тошкент Советининг 50 йиллиги, ВЛКСМ 30 йиллиги, Чайка, Кўкча, Москва, Мир, Искра, Янгиобод, Нукус, Фестиваль.**

18 ЯНВАРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ИЛТИФОТГА ШОШИЛИНГ!»— **Навоий номли.**

«УЗОҚ ВА ЯҚИН ОСМОН» — **Қозоғистон.**

«БИР ТОМЧИ НИКОТИН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КАМБАҒАЛЛИК АЙБ ЭМАС»— **Восток.**

«АФСУС-НАДОМАТ» — **Ҳамза номли.**

ХРОНИКАЛ ВА ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР ПРОГРАММАСИ — **Навоий номли, Ҳамза номли, Ғ. Ғулом номли, С. Раҳимов номли, Ўзбекистон ССР 25 йиллиги, Тошкент Советининг 50 йиллиги, ВЛКСМ 30 йиллиги, Чайка, Кўкча Москва, Мир, Искра, Янгиобод, Нукус, Фестиваль.**

Тошкент область Коммунистик районидаги Осипенко номли 30-мактаб томонидан **Ниязов Ибраим Ахметович** номига берилган 896237 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

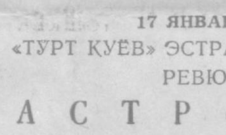

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

17 ЯНВАРДАН БОШЛАБ

«ТЎРТ ҚУЁВ» ЭСТРАДА-ЦИРК ЛЎЛИЛАР РЕВЮСИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Бадиий раҳбар ва лўлилар қўшиқлари ва романсларининг ижрочиси Михаил ШИШКОВ.

Балетмейстер — СССР халқ артисти Галия ИЗМАЙЛОВА,

Композитор — РСФСР халқ артисти Ян ФРАНКЕЛЬ.

Шоир — Игорь ШЕФЕРАН.

Доимо манежда масхарабозлар — Семён МАРГУЛЯН ва Сергей ЯКОВЛЕВ.

Томошалар соат 19.30 да, шанба ва якшанба кунлари соат 12, 16 ва 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача очиқ.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

44-35-84, 44-35-91 телефонлари бўйича справкалар олиш мумкин.

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

30, 31 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 ДА
ЛИРИК АШУЛА, КУЙ ВА РАҚСЛАР КЕЧАСИ

Қатнашадилар:

АСКИЯЧИЛАР:

Жамол ЗАЙНИДДИНОВ, Жалолиддин РАҲИМОВ, Бўрибой МИРЮСУПОВ, Турсунбой РАҲИМОВ, Фозилжон СУЛТОНОВ.

ХОНАНДАЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

ХОЛИСХОН ҚОДИРОВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ШАРИФ СУЛТОНОВ.

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати:

КАРИМА УЗОҚОВА.

Солистлар: **Хадича Алимардонова, Комилжон Иброҳимов, Ҳусан Каримов, Ғуломжон Дадахонов, Нодира Аҳмедова, Нуржаҳон Сатторова, Гулчеҳра Исмоилова, Дилбар Абдуллаева, Зуҳра Ғозиева.**

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТЎХТАСИНОВ.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ғулом ТОЖИАЪЛОЕВ **ва** Мавжуда ХОЛДОРОВА **олиб борадилар.**

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

25—26 январь соат 19.00 да

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

«А» КЛАССИНИНГ БИРИНЧИ ГРУППАСИДАГИ

«МЕТАЛЛУРГ» (Челябинск)— «БИНОКОР» (Тошкент)

КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ХОККЕЙ

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида сотилмоқда.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

17 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.00 «Подмосковье — 1978 йил». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 18.00 «Горнчилар, қаердасиз?». 18.30 «Фан оламида». 19.00 «Расларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Флуэраш» халқ куйлари оркестрининг концерти. 20.10 «Алкоголизм. Врач суҳбатлари». 20.40 «Одамлар дарёга ўхшайди». Телевизион бадиий фильм. Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан «Мосфильм»да тайёрланган. 21.30 «Вақт». 22.05 П. И. Чайковский. «Шчелкунчик» балетидан сюита. Марказий телевидение ва радиосининг симфоник оркестри ижро этади. Дирижер — Қозоғистон ССР халқ артисти Ф. Мансуров. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — АСК (Ленинград). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

17.55 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун. «Ўсмирлар ижоди». 18.30 1979 йил 4 март — СССР Олий Советига сайловлар. «Партия ва халқнинг мустаҳкам бирлиги». 18.45 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). 19.00 «Одамлар заминда ғалла ўстирдилар, замин одамларни камол топтирди». «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғининг ўринбосари В. А. Духовний билан учрашув (рус.). 19.30 Камер ансамбллари 1 Тошкент конкурсининг ғолиблари чалади. 20.10 «Эстафета». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Фотима Баратова куйлайди. 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 «Ватангадолар». Бадиий фильм 1-серия. «Мосфильм» (рус.). 23.35 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) — «Кристалл» (Саратов). «Юбилейний» Марказий спорт залидан репортаж. 3-давр (ёзиб олинган). 00.05 Кўрсатувлар программаси.

18 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Вақт». 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Горнчилар, қаердасиз!». 10.35 «Жульетта ёнимизда яшайди». Телевизион бадиий фильм (ГДР). 12.00 «Ҳайвонот оламида». Кўрсатувни журналист В. М. Песков олиб боради. 13.00 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Укртелефильм» киностудияси телевизион ҳужжатли фильмлари программаси: «Киев», «Манбалар», «Карпат рапсодияси». 16.30 «Спортчилар класси».

17.15 Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти. 18.00 «Сильва Капутикян поэзияси». 18.30 «Миллионлар ленинча университети» «Узаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши — 30 ёшда». 1-кўрсатув. 19.00 «Музикали шаҳарча». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Р. Шчедрин. 1-симфония. 20.00 «Монголия бўйлаб». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Иркутск). 20.20 «Кузатувлар». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. «Экран» ижодий уюшмаси. 21.30 «Вақт». 22.05 «Келинг, қўшиқ куйлаймиз». Музикали программа. РСФСРда хизмат кўрсатган артист Л. Лешченко олиб боради. 23.25 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Тежамкорлик режими ва хўжалик ҳисоби». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви. (рус.). 12.00 Болалар учун. «Санъат ғунчалари». 13.30 Тежамкорлик режими ва хўжалик ҳисоби». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви.

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Петя лақабли қуён қандай қилиб шаҳарга борди?». Болалар учун культфильм. 18.15 «Ҳаёт каби тирик». 18.45 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Конкурслар ва ғалабалар». 19.30 «Ҳамза номли театр актёрлари кинода». Кинокўрсатув. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Дирижёр ҳикоя қилади». Кўрсатувни Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров олиб боради. 21.30 Москва. «Вақт». 22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.25 «Ватангадолар». Бадиий фильм. 2-серия. «Мосфильм». (рус.). 24.00 Кўрсатувлар программаси

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Танишинг, Балуев». Бадиий фильм. «Ленфильм». 20.35 Эстрада куйларидан концерт. 21.00 Тошкент янгиликлари.

Ўзбекистон КП Собир Раҳимов район комитети ва район ижроия комитети халқ депутатлари С. Раҳимов район Советининг депутати, район партия комитетининг пропаганда ва агитация бўлими мудири Т. И. Иброҳимовга отаси

Иброҳим ҚОРАХУЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Фалсафа институти коллективи илмий ходим Т. Солиевга отаси

Мадаминжон СОЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент халқ хўжалик институти ректорати, партия комитети ва маҳаллий комитети чет тиллар кафедрасининг катта ўқитувчиси И. О. Отахоновга онаси

Мавен ХИДЕРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

17 ЯНВАРЬ, 1979 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85 шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари— 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; ахборот — 33-28-95 спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85, хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42, нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Р—12822. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Е— 1216.